

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 39 § ja 47 a §:n sekä maa-aineslain 4 a §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee kallion louhintaa ja kalliolouheen murskaamista siirrettävällä murskaamolla. Kyseessä on uusi toiminta. Päätös toiminnan aloittamisesta ilman päätöksen lainvoimaa maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n nojalla.

LUVAN HAKIJA

Hakija: Lapin ELY-keskus

Osoite: Hallituskatu 3 B, PL 8060 Rovaniemi

Yhteyshenkilöt: Jesse Kananen, jesse.kananen@ely-keskus.fi, puh. 0295 037 020

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Lapin ELY-keskus hakee ympäristö- ja maa-aineslupaa kalliokiviaineksen ottamiselle ja jalostukselle Kemijärven kunnassa Tohmon kylän Tohmoavaaran kallioalue -nimiselle tilalle (RN:o 320–414-7-8) 95 000 m³ ottomäärälle. Lupaa haetaan kymmenen (10) vuoden määräajaksi. Kiviaineksen murskaus ja väliaikainen varastointi sijoittuu kiinteistölle 320-414-1-17. Toimija hakee YSL 199 §:n ja MAL 21 §:n mukaisesti lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Louhinta-alue sijaitsee Kemijärven kaupungissa Tohmon kylän Tohmoavaarassa n. 8 kilometriä Kemijärven keskustasta. Kulku alueelle tapahtuu Valtatieltä 5 haarautuvaa soratietä pitkin. Murskaus- ja varastointialue sijaitsee noin kilometrin päässä louhoksesta saman tieyhteyden varrella. Lähin asutus sijaitsee alueen itäpuolella Lehtolantiellä noin 550 metrin etäisyydellä louhoksesta. Alueella ei ole maankäyttöä koskevia rajoituksia, jotka voisivat olla toiminnan esteenä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain (555/1981) mukaiseen maa-ainesten ottamiseen on saatava maa-aineslupa (MAL 4 §). Ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 2 mukaan ympäristölupa on oltava:

- Kivenlouhimolle tai sellaiselle muuhun kuin maarakennustoimintaan liittyvälle kivenlouhinnalle, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää (kohta 7 c)
- Kiinteälle murskaamolle tai sellaiselle tietylle alueelle sijoitettavalle siirrettävälle murskaamolle, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (kohta 7 e)

Jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana (MAL 4 a § ja YSL 47 a §)

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain ja ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n 2 momentin 6 a, 6 b ja 12 b kohtien mukaan lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Kemijärvellä toimii Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 5.8.2019 (Y/43/2019).

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Kiinteistö, jolla louhinta-alue sijaitsee, on hakijan omistuksessa. Hakijalla on maanomistajan suostumus kiviaineksen murskaus ja välivarastointitoiminnan sijoittamiselle. Hakija hakee samalla hakemuksella maa-aines- ja ympäristölupaa. Luvanhakijan aiempi ottolupa alueelle on päättynyt 31.1.2020.

OTTAMISUUNNITELMA (HAKIJAN ILMOITUKSEN MUKAAN)

TOIMINTA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Hankealue sijaitsee noin 7,5 km Kemijärven kaupungin pohjoispuolella, Tohmon kylän alueella kiinteistön 320-414-7-8 alueella. Kiinteistön omistaa Suomen valtio, Lapin ELY-keskus.

Lähin vakituinen asuinrakennus sijaitsee hankealueen itäpuolella Lehtolantien varressa noin 540 metrin etäisyydellä louhokselta. Lähimmät asuinrakennukset koillisessa ovat noin 600 metrin etäisyydellä. Kaakossa sijaitsee muu maa-, metsä- tai kalatalouden rakennus noin 560 metrin etäisyydellä louhoksesta. Lounaassa lähin vakituinen asuinrakennus on noin 790 metrin päässä. (Kemijärvi, 2019).

Hankealueen läheisyydessä ei ole häiriöalttiita rakennuksia kuten kouluja, päiväkoteja tai terveydenhuoltolaitoksia.

Hankealueella tai sen välittömässä ympäristössä ei sijaitse rakennuskulttuurillisia tai muita tiedossa olevia historiallisia kohteita tai alueita. Museoviraston valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisemat sijaitsee hankealueesta noin 7,2 kilometriä etelään. Lähimmät pistemäiset muinaisjäännöskohteet ovat Varriovaara (pyyntikuopat), joka sijaitsee kohdealueesta noin 7,3 kilometriä koilliseen sekä Ylimmäinenlampi (pyyntikuopat), joka sijaitsee hankealueelta 7,5 kilometriä itään. (SYKE, 2019)

Yllä kuvattu koskee louhinta-aluetta. Luvanhakija on 2.6.2021 jättämässään hakemuksen täydennyksessä ilmoittanut, että kiviaineksen murskaus ja varastointi tullaan sijoittamaan kiinteistölle 320-414-1-17, joka sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä louhokselta luoteeseen.

Kuva 1. Toimintojen sijainnit

YMPÄRISTÖN KUVAUS

Maa- ja kallioperä

Tohmovaarassa on luontaisesti ollut kaksi huippua, joiden korkeus on luonnontilaisesti ollut hieman yli 200 m merenpinnasta. Tohmovaaran alueen pääasiallinen pinta- ja pohjamaalaji on hiekkamoreeni. Eteläisemmän huipun kallioperä on paljastunut. Huippujen välissä sijaitsee kapea rahkaturvealue, jonka pohjoisosassa on pieni Vaaralampi.

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) vuonna 2015 tekemien havaintojen (Havaintotunnus VJKA-2015-1) mukaan alueella oleva kalliokiviaines on keskilujaa kiviainesta ja kivilajiltaan 100% granodioriittia. Tutkimusten mukaan kivi on pinnaltaan rapautumatonta ja vasaralla lyötäessä rikottavissa helposti. Kiviaineksen perusmassa on melko homogeenista, mutta se sisältää runsaasti tummia (biotitti, amfiboli) osueita ja pegmatiitteja (SYKE, 2019).

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue Kostamonpalo (luokka 1, tunnus 12320104) sijaitsee hankealueesta noin 5,7 kilometriä koilliseen, Kemijoen toisella puolella. Hankealueesta 7,6 kilometriä luoteeseen sijaitsee pohjavesialue Tarsavaara etel. + niskalampi (luokka II, tunnus 12320130).

Vesistö ja valuma-alue

Hankealue sijaitsee Karvakkajoen (65.322) ja Kostamon (65.321) vesistöalueiden vedenjakaja-alueella. Karvakkajoen valuma-alueen laajuus (F) on 64,13 km² ja järvisuus (L) 3,76%. Kostamon valuma-alueen laajuus (F) on 150 km² ja järvisuus (L) 17,9%. (Ekholm, 1993)

Kaavoitus ja maankäyttö

Hankealue kuuluu Itä-Lapin maakuntakaavaan, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 26.10.2004. Tohmoavaaran alue on maakuntakaavassa merkitty taajamatoimintojen alueeksi (kuva 3). Alueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja.

Melu ja tärinä

Hankealue sekä sen lähialue ovat suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousaluetta, missä ei esiinny luotaisia melulähteitä. Hankealueella on harjoitettu maa-aineksen ottotoimintaa useiden vuosien ajan ja kiven louhinta ja murskaus sekä kuljetukset ovat alueen merkittävimmät melun aiheuttajat.

Nykytilassa suurin tärinää aiheuttava tekijä on ajoneuvoliikenne. Myös räjäytykset ja kiviaineksen käsittely hankealueella aiheuttavat jonkin verran tärinää. Maaperäolosuhteet, tiestön kunto sekä alueella olevat nopeusrajoitukset huomioon ottaen tärinähäiriötä ei laajemmassa määrin todennäköisesti ole. Alueella ei myöskään ole sellaista teollista toimintaa, jonka seurauksena aiheutuisi ympäristöön tärinää.

Liikenne

Sodankyläntieltä (E63), kohdalta Sodankyläntie 646 koilliseen, pääsee kääntymään Tohmoavaaran maa-aineksen ottopaikalle vieville nimeämättömille yksityisteille. Keskimääräinen vuorokausiliikenne risteyksen kohdalla Sodankyläntiellä oli vuonna 2018 1356 ajon/vrk (Väylävirasto, 2019).

Luonnonsuojelualueet

Alueella tai sen lähellä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmiin tai Natura 2000-verkostoon kuuluvia alueita. Hankealueesta noin 3,7 kilometriä etelään sijaitsee valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma (MOR-Y13-153). Hankealueelta noin 13,7 kilometriä pohjoiseen sijaitsee Javarustunturin suojelualue (ESA302800). Javarustunturin alue kuuluu lisäksi Natura 2000-verkostoon (SACFI1300405) ja osa alueesta kuuluu myös vanhojen metsien suojeluohjelmaan (AMO120278). Hankealueelta noin 14,5 kilometriä itään sijaitsee Tynnyriaavan luonnonsuojelualue (ESA302803) (CDDA 555633072). Tynnyriaapa kuuluu lisäksi soidensojeluohjelmaan (SSO120525) ja Natura 2000-verkostoon (SACFI1300402). (SYKE, 2019).

Luontoarvot

Tohmoavaaran alue on ollut paikallisten suosimaa sienestys- ja marjastusaluetta. Kohteen luontoarvoja voidaan pitää suhteellisen vähäisinä sen pienuudesta ja maa-aineksen oton seurauksena tapahtuneesta luonnontilan heikkenemisestä johtuen.

Hanke-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia uhanalaisten tai suojeltujen lajien esiintymiä.

TOIMINNAN KUVAUS

Yleiskuvaus toiminnasta

Hakemuksen mukaiseen toimintaan kuuluu kiviaineksen louhimista (porausta, panostusta, räjäytys), ylisuurten kivien rikotausta, kiven murskausta ja seulomista sekä raaka-ainesten ja valmiiden tuotteiden kuormaamista ja kuljetuksia.

Ennen louhinnan aloitusta alueen pintamaat poistetaan ja läjitetään alueelle. Alueen pintamaiden määräksi on arvioitu noin 1 500 m³. Pintamaat käytetään myöhemmin alueen maisemoinnissa.

Ottoalueen pinta-ala on 1,88 ha. Otettavien jäljellä olevien kiviainesten kokonaismäärä alueella on noin 95 000 m³ ktr. Otto-alue louhitaan tasolle +187 mpy (N60). Alustava louhintasuunnitelma on esitetty maa-aineksen ottosuunnitelmassa liitteessä 2.

Tuotteet ja tuotantomäärät

Jäljellä olevan louhittavan kiviaineksen määrä on 95 000 m³ ktr. Louhinta tulee tapahtumaan useamman vuoden kuluessa ja vuosittain louhittava määrä vaihtelee kysynnän mukaan.

Toiminnan ajankohta ja kesto

Toimintaoikeutta haetaan 12 kuukaudelle vuodessa 10 vuoden ajalle.

Kiviaines louhitaan ja jalostetaan maanantaista perjantaihin, mutta kuormaamista ja kuljetusta hoidetaan kaikkina viikon päivinä.

Vuorokautiset toiminta-ajat ovat:

louhinta ma-pe klo 7-18

louhintaan liittyvät räjäytykset ma-pe klo 8-18

murskaus- ja seulonta klo 6–22

kuormaaminen ja kuljetukset ma-su 6–21

Toiminta alueella on jaksottaista, toimintaa säätelee kiviaineksen tarve lähialueen rakennustyömailla.

Prosessit, laitteistot, rakenteet ja niiden sijainti

Alueen toimintoihin kuuluvat kiviaineksen murskaus, varastointi ja lastaus, joista kaikki tapahtuvat tukitoiminta-varastoalueella. Toimintojen toteuttaminen ei vaadi kiinteiden rakennusten tai rakennelmien rakentamista alueelle.

Murskaus tapahtuu siirrettävällä murskauslaitoksella, jonka käyttöenergia tuotetaan aggregaatilla.

Vaaralliset aineet ja niiden varastointi

Alueella varastoidaan öljytuotteita ainoastaan siellä käytettäviä työkoneita varten. Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely järjestetään niin, että niiden pääsy maaperään on estetty.

Öljyvahinkoihin varaudutaan ennaltaehkäisevin toimenpitein siten, että vahingot pystytään rajaamaan ja siistimään heti niiden tapahduttua. Haittojen ehkäisemiseksi kemikaalit säilytetään turvallisesti. Henkilökunta ohjeistetaan mahdollisten onnettomuuksien varalta toimimaan oikein vahingon laajenemisen estämiseksi. Koneet ja laitteistot huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti vahinkojen estämiseksi.

Alueella ei säilytetä räjähdysaineita. Louhintaräjähteet tuodaan alueelle panostuksen yhteydessä.

Energian käyttö ja polttoaineiden varastointi

Polttoaineet varastoidaan ja työkoneet tankataan tukitoiminta-varastoalueella. Tukitoiminta-alueen maarakenteet tiivistetään siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen estetään. Polttoaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueet ovat nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja.

Polttoainesäiliöt ovat kaksoisvaippasäiliöitä, jotka kestävät mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettu ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Erilaisten vuotovahinkojen varalta on varastoituna imeytysmateriaalia.

Vedenhankinta ja käyttö

Toiminnassa käytetään vähäisissä määrin vettä. Pölyntorjunnassa käytettävä vesi tuodaan alueelle säiliössä sekä hyödynnetään louhokseen kertyviä pois pumpattavia valumis- ja sulamisvesiä.

Ympäristöriskit, onnettomuudet ja häiriötilanteet

Onnettomuusriskiä aiheuttavat polttoaineiden varastointi, työkoneiden vuotoriski ja muut toimintahäiriöt sekä työmaa-alueen liikenne. Nämä riskit kohdistuvat lähinnä pohja- ja pintavesiin. Siinä kohdin missä louhoksen ja sitä ympäröivän ympäristön välillä muodostuu korkeuseroja, esiintyy myös putoamisvaaraa.

Toiminnan suurin ympäristöriski on polttoainevuoto kuljetuskalustosta tai työkoneista. Öljytuotteiden aiheuttamat ympäristöriskit vähennetään rakentamalla suojattu alue, jossa polttoaineet säilytetään kaksoisvaippasäiliöissä. Lisäksi alueelle varataan öljynimeytysmateriaalia (esim. turvetta) öljy- tai polttoainevahinkojen varalta, jotta asianmukaisesti torjuntatoimenpiteisiin voidaan välittömästi ryhtyä onnettomuuden sattuessa.

Työkoneiden kuntoa seurataan jatkuvasti, jotta mahdolliset öljyvuodot havaitaan välittömästi.

Häiriön sattuessa laitoksen käyttäjä keskeyttää tuotannon ja häiriö poistetaan ennen tuotannon jatkamista. Työntekijöitä informoidaan ennakkoon toimintaohjeilla onnettomuustilanteiden varalta. Poliisin, pelastuslaitoksen ja kunnan ympäristöviranomaisten puhelinnumerot pidetään helposti ja nopeasti saatavilla.

Louhinta-alueen jyrkistä louhosseinämistä varoitetaan varoitusnauhoilla sekä kylteillä. Louhoksen ympärille rakennetaan aita siinä kohdin missä muodostuu korkeuseroa louhoksen ja sitä ympäröivän alueen välillä.

Louhosalueella vähennetään työmaaliikenteeseen kohdistuvia riskejä rajoittamalla nopeuksia ja tarvittavin varoituskyltein. Kuljetusajoneuvot ja työkoneet on varustettu peruutusvaroitusaänellä.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Hankealue sijaitsee Valtatie 5 varressa, Tohmon kylän pohjoispuolella. Valta-tieltä on noin kilometrin mittainen soratieyhteys hankealueelle. Hakijalla on yksityistielain mukainen käyttöoikeus 000-2016-K17467 tien käyttämiseen ja kulkemiseen alueella. Tarvittaessa soratietä kastellaan pölyämisen ehkäisemiseksi.

Kuljetukset ajoittuvat pääasiassa arkipäiviin klo 06.00–21.00.

Alue on työaikana suljettu muulta liikenteeltä. Ajoväylä varustetaan lukittavalla portilla. Portin läheisyyteen sijoitetaan yhteystietotaulu, jossa on nähtävissä alueen käyttötarkoitus, aukioaloajat sekä tarvittavat yhteystiedot.

YMPÄRISTÖKUORMITUS

Päästölähteet sekä päästöjen laatu, määrä ja kuormitus vesistöön

Louhinnan yhteydessä ympäristöön ja pintavesistöihin vapautuu aina jonkin verran räjäytysaineiden sisältämiä nitraattiyhdistelmiä. Oikealla ja ammattitaitoisella panostuksella ympäristöön vapautuvat pitoisuudet ovat yleensä varsin pieniä.

Päästölähteet sekä päästöjen laatu, määrä ja kuormitus ilmaan

Kiviaineksen louhinnasta ja murskauksesta sekä liikenteestä muodostuu pölyä. Louhintatyössä merkittävin yksittäinen pölyn aiheuttaja on räjäytykset. Niiden aiheuttama pölyäminen on kuitenkin hetkittäistä ja pölypäästöjen leviäminen ympäristöön riippuu päästön suuruudesta ja hiukkaskokojakaumasta, sääolosuhteista sekä ympäristön pintanmuodoista. Kiviainestuotannossa suurin osa on halkaisijaltaan yli 10 µm hiukkasia, jotka laskeutuvat lähelle päästölähdettä (Suomen ympäristökeskus, 2010).

Kohteissa, joissa murskausta on vain satunnaisesti esimerkiksi muutamia viikkoja vuodesta, hiukkasmittaukset eivät ole tarkoituksenmukaisia. Lähimmät asuintalot sijaitsevat hankealueelta noin 550 metrin etäisyydellä. Yleensä yli 500 m päässä murskausalueista sijaitsevissa kohteissa murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja, eikä tarvetta hiukkaspitoisuusmittauksille ole (Suomen ympäristökeskus, 2010).

Toiminnasta aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä (CO₂), NO_x- ja hiukkaspäästöjä ei voida luotettavasti arvioida, sillä päästöihin vaikuttavat koneiden määrä, käytettävien koneiden moottoritekniikka sekä ennen kaikkea olosuhteet.

Päästölähteet sekä päästöjen laatu, määrä ja kuormitus maaperään ja pohjaveeseen

Luonnontilainen maan pintakerros pidättää bakteereja ja viruksia, ravinteita sekä ilma-peräisiä laskeumia. Pintamaiden poistaminen lisää pohjaveden likaantumisherkkyyttä, mutta koska hankealue ei sijaitse sora- eikä pohjavesialueella, luonnontilaisen maan pintakerroksen poistamisella ei katsota olevan merkittävää vaikutusta pohjaveeseen tai kallioperään.

Melupäästöt ja tärinä

Hankealueella on laadittu meluselvitys, joka on esitetty liitteessä 3. Selvityksen mukaan nykytilanteessa melu leviää voimakkaasti pohjoisen suuntaan. Louhoksen korkeat ja jyrkät reunat rajoittavat melun leviämistä itään, etelään ja länteen. Päiväajan 55 dB meluvyöhyke ei ulotu asuin- tai lomarakennusten piha-alueille. Yhden, louhoksen koillispuolella sijaitsevan, lomarakennuksen piha-alueella ylittyy päiväajan 45 dB melutaso.

Lopputilanteessa melu leviää tasaisemmin louhoksen ympärille, koska louhoksen reunat luiskataan loiviksi. Kaakon suuntaan maaston muodot rajoittavat melun leviämistä. Päiväajan 55 dB meluvyöhyke ei ulotu asuin- tai lomarakennusten piha-alueille.

Yhteensä kolmen, louhoksen koillis- ja lounaispuolella sijaitsevien, lomarakennusten piha-alueilla ylittyy päiväajan 45 dB melutaso.

Tarvittaessa räjäytysten tärinää mitataan louhintatyön aikana ja mittaustulosten perusteella tehdään muutoksia panostukseen, jotta tärinävaikutukset saadaan minimoitua. Murskaus aiheuttaa lievää tärinää, joka on havaittavissa murskaimen välittömässä läheisyydessä. Murskaustoiminnan mahdollisesti aiheuttamat tärinän tasot ovat huomattavasti pienempiä kuin louhinnan aikaiset tasot.

Toiminnassa syntyvien jätteiden määrä ja laatu sekä niiden varastointi

Louhosalueella syntyy pääasiassa talousjätettä sekä käymäläjätettä sekä pieniä määriä vaarallisia jätteitä kuten jäteöljyt, öljysuodattimet, ilmansuodattimet, verkot ja murskauslaitteiston romumetalli. Jätteet varastoidaan tiivispohjaisessa kontissa kiinteistöllä sijaitsevalle tukitoiminta-alueelle ja toimitetaan sieltä edelleen asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan, jolla on ympäristölupa toimintaansa. Jätehuoltosuunnitelma on liitteenä 4.

Jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen

Pintamaita poistetaan vain louhosalueelta. Poistettava pintamaa ei sisällä haitta-aineita, jotka voisivat aiheuttaa ympäristövaikutuksia maaperään, pohjaveteen, pintavesiin ja ilmaan. Poistettavat pintamaat varastoidaan alueelle ja käytetään toiminnan loputtua alueen maisemoinnissa.

Työkoneissa käytetään mahdollisuuksien mukaan biohajoavia öljyjä.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN (BAT) JA YMPÄRISTÖN KANNALTA PARHAAN KÄYTÄNNÖN (BEP) SOVELTAMISESTA

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annetun IPPC-direktiivin 2008/1/EY, liite 1 listaa ne teollisuuden alat, joita direktiivi, sekä sen tueksi laaditut parhaita käyttökelpoisia tekniikoita vertailevat BAT- vertailuasiakirjat koskevat. Kiviaineksen otto ei ole niin sanottuun IPPC-direktiiviin liittyvää toimintaa, joten siihen ei ole laadittu sopivaa BAT-vertailuasiakirjaa.

Kiviaines ei sisällä haitallisia yhdisteitä eikä toiminnassa synny ympäristölle haitallisia jätteitä. Poistettavat maa-ainekset hyödynnetään alueen maisemoinnissa toiminnan päättymisen jälkeen.

ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN

Vaikutukset yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Suunnittelualueella ei ole merkittävää virkistyskäyttöarvoa, sillä alue on maa- ja metsätalousaluetta ja alueella on ollut jo aikaisemmin kiviaineksen ottotoimintaa.

Lähimmät talot sijaitsevat 550 metrin etäisyydellä hankealueesta ja niihin saattaa kohdistua jonkinasteista melua sekä tärinää.

Terveysvaikutuksia pidetään vähäisinä, sillä melutason päiväajan ohjearvot (Vna 993/1992) vakituiseen asumiseen käytettävillä alueilla eivät ylitä lähimmissä asuinkohdeissa.

Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin, luontoon, maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön

Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee yli 10 km päässä alueesta, joten hankkeella ei ole vaikutusta luonnonsuojelualueisiin.

Kiven louhinta muuttaa aina ympäristöä voimakkaasti. Sen myötä nykyinen kasvillisuus häviää ja nykyiset maastonmuodot muuttuvat. Merkittävimmät maisemalliset vaikutukset kohdistuvat itse suunnittelualueeseen, jonka kauneusarvot tuhoutuvat.

Vaikutukset pintavesiin

Louhintatoiminta muuttaa alueen maanpintaa ja sen vedenläpäisevyyssominaisuuksia. Sade- ja sulamisvesien aiheuttama valunta kasvaa, jolloin esimerkiksi mahdollisten lähellä sijaitsevien purojen virtaama voimistuu hetkellisesti ja kasvaneen eroosion seurauksena alueelta luontoon laskevat vedet saattavat sisältää sameutta aiheuttavaa kiintoainetta. Hulevesiin voi myös liueta ottamisalueelta räjähdysaineista peräisin olevaa tyyppiä tai pintamaiden läjitysalueelta ravinteita.

Vaikutukset ilmastoon ja ilman laatuun

Toiminta ei vaikuta ilmastoon. Syntyvä pölyhaitta pysyy pääosin hankealueen sisällä eikä se aiheuta haittaa asutukselle tai naapurikiinteistöjen muulle käytölle. Pölyn vaikutukset kohdistuvat lähinnä louhosalueella työskenteleviin ihmisiin, joten pölyämistä vähennetään ennen kaikkea työsuojelullisista syistä. Pölyhaittoja ennaltaehkäistään tarvittaessa kastelemalla varastokasoja. Murskausaseman sijoittamisessa huomioidaan maaston muodot ja korkeusasema.

Toiminnalla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta ilmanlaatuun laitoksen ulkopuolella. Mahdollinen louhinnasta ja murskauksesta aiheutuva pölyäminen on ajoittaista ja sen vaikutus ilmanlaatuun on paikallista ja vähäinen.

Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen

Maaperän kaivaminen ja kallioperän louhinta vaikuttavat alueen maa- ja kallioperään sekä lähialueen maaperään negatiivisesti. Hankealueen kallioperä muuttuu pysyväisluonteisesti, koska kalliokiviaines otetaan, käsitellään ja toimitetaan muualle. Hankealuetta ympäröivään kallioperään saattaa syntyä rakoja räjäytystyön johdosta.

Maaperävaikutukset jäävät pääosin hankealueelle. Alueelle arvioidaan tuotavan jonkin verran puhtaita pintamaita viimeistelymassoiksi.

Hankealue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Pohjavesivaikutukset rajoittuvat hankealueelle, millä ei ole käytännössä merkitystä ympäröivän alueen pohjaveden laatuun ja pinnantasoihin tai pohjaveden hyödyntämiseen. Louhinnalla ei ole vaikutusta lähialueen kaivovesien laatuun tai pinnan korkeuteen (liite 5).

TOIMINNAN TARKKAILU

Toiminnan tarkkailu

Toiminnan aikaista tarkkailua varten hankealueelle nimetään ympäristövastaava, jonka yhteystiedot toimitetaan Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Työmaasta pidetään työmaapöytäkirjaa.

Koneiden ja laitteiden toimintaa ja kuntoa tarkkaillaan työn aikana. Työkoneiden tankkauksia valvotaan.

Päästö- ja vaikutustarkkailu

Louhokselta pois johdettavia vesiä tarkkaillaan erikseen laadittavan tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelman tulee sisältää näytteenottoaikat, -tavat ja -ajankohdat. Näytteitä otetaan säännöllisesti louhinnan aikana. Vesi-näytteistä analysoidaan muun muassa pH, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, NO₃, kloridi, KMNO₄. Tarvittaessa analysoidaan öljy. Myös muut päivittäiset havainnot kirjataan työmaapäiväkirjaan. Tarkkailuohjelman tulee sisältää myös tieto raportointikäytännöistä ja tulosten toimittamisesta.

Toiminnasta aiheutuva melu voidaan tarkistaa melumittauksin.

Ennen töiden aloitusta tulee laatia värinänhallintasuunnitelma. Louhintatyöt tulee suunnitella suoritettavaksi siten, että ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä. Ennen louhintatöiden aloitusta urakoitsijan tulee toteuttaa rakennekatselmuksel riittävässä laajuudessa.

Pölyämistä tarkkaillaan silmämääräisesti. Pölyleijumamittauksia ei esitetä tehtäviksi.

Tarkkailutulokset raportoidaan valvovalle viranomaiselle vuosittain.

VAHINGOT JA HAITAT

Korvattavat haitat

Hakemuksessa esitetyllä tavalla suoritetusta kiviaineksen louhinnasta ja vesien johtamisesta maastoon ei aiheudu ympäristönsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, eikä maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Toiminta ei myöskään aiheuta erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.

Hakijan arvion mukaan korvattavia edunmenetyksiä ei aiheudu.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on muutettu ja täydennetty 24.2.2020, 2.6.2021, 24.9.2021 ja 17.11.2021.

Hakemuksen täydennys 24.2.2020

1) Ottamislupahakemuksen kohdassa 3.1. Maa- ja kallioperä viitataan Tarsavaaran kolmannen luokan pohjavesialueeseen. Luvan vireille tullessa alue oli muuttunut 2-luokkaan. Luokitus olisi hyvä korjata hakemukseen.

Luokitus on korjattu hakemukseen.

2) Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 7 §:ssä melutasot määrätään: Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa

ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Ottamislupahakemuksen kohdassa 5.4 ei ole perusteltu asetuksesta poikkeavaa suunnitelmaa loma-asuntojen osalta. Suunnitelmassa tulee olla esitetty toimenpiteet, joilla melu pysyy asetuksen vaatimissa rajoissa.

Meluserveluysraportin luku 3 Melulaskentojen tulokset

Yhteensä kolmen, louhoksen koillis- ja lounaispuolella sijaitsevien, lomarakennusten piha-alueilla ylittyy päiväajan 45 dB melutaso. Lomarakennusten suojaaminen alle päiväajan 45 dB keskiäänitason on vaikeaa. Päivittäistä toiminta-aikaa rajoittamalla ei saada melutasoja lomarakennusten pihilla laskemaan alle ohjearvotason. Alueella ei ole riittävästi määssoja, jotta niistä voitaisiin rakentaa melun leviämistä rajoittavia valleja. Toiminta alueella on jaksoittaista ja toiminnan lähialueen kiviaineksen tarve ohjaa toimintaa. Siten melu ei aiheuta jatkuvaa haittaa loma-asumiselle.

3) Ottamislupahakemuksen kohdassa 8.2 on esitetty, että louhokselta johdettavia vesiä tarkkailtaisiin erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 62 §:n mukaisesti ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Siten lähtökohta on, että lupahakemuksen yhteydessä esitetään tarkkailusuunnitelma. Tarvittaessa tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa jälkikäteen viranomaisen hyväksymällä tavalla. Hakemusta tulee täydentää siten että siinä on esitetty tarkkailusuunnitelma.

Tarkkailusuunnitelma on esitetty liitteessä 1

4) Ns. Muraus –asetuksen (800/2010) 10 §:ssä todetaan: Kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta. Hakemuksessa on esitettävä arvio selkeytysaltaan tarpeesta sekä mahdollisen selkeytysaltaan suunniteltu sijainti.

Louhintaluueelle kertyvä hulevesi ei poistu alueelta pintavaluntana aluetta ympäröivien penkereiden vuoksi. Vesi poistuu luontaisesti imeytymällä maaperään tai se on pumpattava. Suotuisin veden pumppausuunta on louhosalueen länsipuolella sijaitseva suoalue. Suoalueen läheisyydessä ei ole merkittäviä pienvesistöjä, joiden tila voisi kiintoaineesta merkittävästi heikentyä. Merkittävä osa kiintoaineesta laskeutuu alueelle, johon hulevesi luontaisesti kerääntyy. Mahdollinen pumppaus tulee toteuttaa niin, ettei laskeutunut kiintoaines lähde liikkeelle pumppauksen vaikutuksesta.

5) Ottamissuunnitelmassa louhinnan suojavaoähykkeeksi naapurikiinteistölle on esitetty viittä (5,0) metriä. Ympäristöhallinnon ohjeessa 1/2009 Maa-ainesten kestävä käyttö on linjattu, että kalliokiven ottamisalueilla suojavaoähyke naapuritilan rajaan olisi vähintään 30 metriä. Suojaetäisyyttä tulee muuttaa, hakemukseen tulee liittää naapurikiinteistön suositumus suositusta lyhyemmästä suojaetäisyydestä tai hakemuksessa

tulee esittää perusteet, joiden perusteella suojaetäisyydestä voitaisiin poiketa. Aikaisempi lupa ei ole peruste uutta lupaa myönnettäessä.

Luvanhakija perustelee 30 metrin suojaetäisyyden muuttamista 5 metriin, jotta alueella oleva kallioesiintymä voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tarkasti. Alue on jo osittain louhittu alle 30 m suoja-alueen (liite 3).

6) Leikkauspiirroksessa B-B on esitetty, että alueelle jäisi aiemman louhinnan vuoksi yli 1:3 jyrkkyydellä olevia alueita. Aikaisempi lupa salli oton 1:3 kaltevuuteen. Alue tulee luiskata kokonaisuudessaan 1:3 kaltevuuteen tai uudessa luvassa tulee saada lupa jyrkempiin reunoihin.

Alue louhitaan luiskakaltevuudella 7:1 jolloin kiviaines saadaan hyödynnettyä tarkemmin. Louhittavan kiviaineksen määrä kasvaa lupahakemuksessa esitetystä 59 000 m³ 95 000 m³:ään. Määrä on korjattu ympäristö-lupa- ja maa-aineksen ottolupahakemuksiin. Louhinnan jälkeen alue luiskataan alueelta tulevilla pintamailla sekä täytemaalla luiskakaltevuudella 1:3. Täydennyksen liitteenä olevissa leikkauspiirroksissa (liite 3 vaihtoehto a on esitetty suunnitelma luiskakaltevuuteen 1:3, vaihtoehdossa b on esitetty luiskat kaltevuuteen 7:1).

7) Ottamissuunnitelmassa tulee esittää tukitoiminta-varastoalueen sijainti sekä pintamaiden läjitysalueet.

Alueella on pintamaita vähäisiä määriä maksimissaan 1 m paksuudelta, jolloin niiden läjitykselle ei ole tarvetta. Tukitoiminta-varastoalueen sijainti on esitetty liitteessä 3.

8) Ottamissuunnitelman kohdassa 10 esitetään että ottamistoiminnan jälkeen alue metsitettäisiin istuttamalla alueelle männyntaimia. Alueella on tällä hetkellä myös veden peittämiä alueita ja myös esitetyllä louhintasuunnitelmalla alueelle jäisi ainakin ajoittain veden alle jääviä alueita. Alueen louhintasuunnitelmaa tulee muuttaa siten että esitetty myöhempi käyttö on mahdollista tai alueen myöhemmälle käytölle tulee tehdä uusi esitys.

Ottamissuunnitelma kohta 10

Kiviaineksen oton jälkeen alue maisemoidaan ja alueen reunat luiskataan 1:3. Luiskien säännöllistä muotoa pyritään rikkomaan ja sovittamaan näin ottoalue mahdollisimman hyvin ympäröivään luontoon. Louhoksen annetaan täyttyä vedellä ja muilta osin alue metsitetään istuttamalla alueelle männyntaimia.

9) Melumallinnuksen kohdassa 2.2 Laskentamalli todetaan: Laskennassa ei ole otettu huomioon mahdollista melun impulssimaisuuden tai kapeakaistaisuuden lisäystä. Valittu linjaus tulee perustella.

Laskennassa ei ole otettu huomioon mahdollista melun impulssimaisuuden tai kapeakaistaisuuden lisäystä, koska toiminnan melulle altistuvat kohteet sijaitsevat melko kaukana melulähteestä. Murskain ja rikotus aiheuttavat lähietäisyydelle impulssimaista melua. Melun häiritsevät ominaisuudet vähenevät etäisyyden kasvaessa impulssimaiseen

äänilähteeseen. Tämän vuoksi voidaan olettaa, että melun haitalliset piirteet eivät ole altistuvissa kohteissa enää havaittavissa.

Täydennyksen liitteenä toimitettiin tarkkailusuunnitelma ja ottoalueen leikkauspiirrokset.

Hakemuksen täydennys 2.6.2021

Lapin ELY-keskus/Liikenne ja infrastruktuuri-vastuualue täydentää otsikossa mainittua lupahakemusta seuraavasti:

Naapurikiinteistöltä on saatu suostumus suojaetäisyyden muuttamisesta viiteen metriin. Suostumus on esitetty liitteessä.

Lupahakemuksen liitteenä toimitettua meluselvitystä on päivitetty niin että murskaus tullaan tekemään omana erillisenä toimintana valtatie 5 läheisyydessä.

Murskaimen äänitehoa on alennettu

Toiminta-aikoja on muutettu niin, että murskaimen ja porauksen toiminta-aika on 8 tuntia päivässä ja rikotuksen 4 tuntia päivässä. Nämä ajat korvaavat lupahakemuksen kohdassa 4.3 esitetyt murskausta, louhintaa ja rikotusta koskevat toiminta-ajat.

Melulaskennassa on huomioitu lopputilanteessa louhoksen eteläreunan leikkauksen kaltevuus 7:1.

Meluvaikutusten vähentämiseksi murskausalueelle on sijoitettu maa-aineksista/kiviaineksesta muodostettava 5 metriä korkea meluvalli suojaamaan alueen pohjoispuolella sijaitsevia asuinrakennusta ja lomarakennuksia melulta. Näin ollen melun ohjearvon ylityksiä ei tapahdu johtuen murskaustoiminnasta.

Louhinnan alkutilanne ei aiheuta melun ohjearvojen ylityksiä, kun murskaus on omana toimintonaan. Louhinnan lopputilanteessa ohjearvon ylityksiä ei myöskään tapahdu, koska jyrkemmät 7:1 leikkaukset parantavat melutilannetta. Vanhassa tarkastelussa lopputilanteen tarkastelussa oli käytetty luiskakaltevuutta 1:3.

Meluselvitys on esitetty liitteessä.

Täydennyksen liitteinä toimitettiin sopimus suojaetäisyyden pienentämisestä kiinteistöön 320-414-7-9, sopimus hulevesien pumppaamisesta kiinteistölle 320-414-43-6 ja sen maisemoinnista, meluselvitys ja murskaamon meluvallin suunnitelmakartta.

Hakemuksen täydennys 24.9.2021

Murskausalueen 320-414-1-17 vuokrasopimus.

Hakemuksen täydennys 17.11.2021

Louhoksesta pois pumpattavan arvioitu sade- ja sulamisvesien määrä toiminnan alkaessa on n. 4000 litraa.

Pumpattavasta vesimäärästä otetaan vesinäyte ennen toiminnan aloittamista tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan loputtua poispumppaus tehdään tarvittaessa, sillä kiviaineksen oton jälkeen alue on suunniteltu maisemoitavan ja alueen reunat luis-kataan 1:3. Luiskien säännöllistä muotoa pyritään rikkomaan ja sovittamaan näin ottoalue mahdollisimman hyvin ympäröivään luontoon. Louhoksen annetaan täytyä vedellä ja muilta osin alue metsitetään istuttamalla alueelle männyntaimia.

Pumppausjaksojen määrä toiminnan alkaessa ensimmäisen kerran, toiminnan aikana kerran tai ei ollenkaan ja toiminnan loputtua kerran tai ei ollenkaan. Näin ollen arvioitu pumppausmäärä toiminnan aikana yhdestä kolmeen kertaan. Kokonaisuutena arvioitu poispumpattavan veden määrä 8-10 000 litraa.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, ja määrien vähäisyydestä johtuen poispumpattavalla vedellä ei ole käytännön vaikutusta alueen pohjaveden pinnantasoon, sen laatuun tai hyödyntämiseen.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla 19.10.- 25.11.2021 Kemijärven kaupungin palvelupiste Sortteerissa ja Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveys-työn kuntayhtymän internetsivuilla osoitteessa <https://www.savukoski.fi/ymparistoterveydenhuolto/hallinto/kuulutukset/>. Kuulutus on julkaistu Koti-Lappi lehdessä 4.11.2021.

Hakemuksesta on tiedotettu ympäristönsuojelulain 38 §:n ja maa-ainelain 13 §:n mukaisesti asianosaisille, joiksi on katsottu lähialueen kiinteistöjen omistajia ja Pyhä-Kallion paliskunta (26 kpl).

Katselmukset

Alueella ei ole tehty katselmuksia. Hakemuksen mukaisella alueella on tehty tarkastus aikaisempiin maa-ainelupiin liittyen 24.8.2020.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Kemijärven kaupungin terveyden- suojeluviranomaisen lausunnot. Molemmat lausuntopyynnön saaneet viranomaiset antoivat lausunnon.

Lapin ELY-keskus 19.11.2021

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

Suunniteltu ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle eikä arvokkaalle geologiselle kohteelle. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-ainelain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja. Lupaharkinnassa tulee kuitenkin huomioida seuraavassa esitetyt asiat.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-ainelain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-ainelain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut ehdot, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Kiven louhinnan ja murskauksen suojaetäisyyksistä säännellään valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns. Muraus-asetus, 800/2010). Asetuksen 3 §:n mukaan toimintaa ei saa sijoittaa alle 400 metrin päähän melulle tai pölylle erityisen alttiista kohteista, kuten sairaalasta, päiväkodista, hoito- tai oppilaitoksesta. Kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Tukitoiminta-alue voidaan sijoittaa lähemmäksi kuin 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta.

Kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriölle alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

Hankkeen kohdalla vesilain (587/2011) mukainen lupa voi tulla kyseeseen ainakin vesilain 3 luvun (luvanvaraiset vesitaloushankkeet) 2 §:n tarkoittaman vesitaloushankkeen yleisen luvanvaraisuuden perusteella. 2 §:n 1 momentin ja sen kohtien 1 ja 2 mukaan vesitaloushankkeella on aina oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos: 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä; 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista.

Lisäksi lupa voi tulla kyseeseen vesilain 3 luvun 3 §:n tarkoittaman aina luvanvaraisen vesitaloushankkeen perusteella. 3 §:n 1 momentin ja sen kohdan 2 mukaan 2 §:ssä tarkoitetuista seurauksista riippumatta vesitaloushankkeilla on aina oltava lupaviranomaisen lupa, jos: 2) veden

ottaminen vesihuoltolaitoksen tai vesihuoltolaitokselle vettä toimittavan tarpeisiin taikka siirrettäväksi muualla käytettäväksi, muu pohjaveden ottaminen, kun otettava määrä on yli 250 m³ vuorokaudessa sekä muu toimenpide, jonka seurauksena pohjavesiesiintymästä poistuu muutoin kuin tilapäisesti pohjavettä vähintään 250 m³ vuorokaudessa.

Ympäristöministeriön oppaassa Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoitotoimenpiteistä.

Maankäytöllinen tilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että ottoalue sekä murskaus- ja varastoalue sijoittuvat voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueelle (A). A- merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksissä todetaan, että meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista. Alueilla ei ole voimassa yleis- tai asemakaavaa.

Lisäksi Lapin ELY-keskus toteaa, että poroerotuspaikan aita sijoittuu 100 m itään ja erotuspaikka (kirnu) noin 400 m itään. ELY-keskus kehottaa lupaviranomaista olemaan yhteydessä paliskuntaan erotuspaikalle kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi (räjäytykset ja muu voimakasta melua tuottava toiminta erotusaikana) ja mahdollisten lupaehtojen määrittämiseksi.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunnitellulla kalliokiviainesten ottoalueella ja varastointialueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja eikä petolintujen pesäreviirejä (3.11.2021 laji.fi, Lajitietokeskus).

Edellytykset maa-ainesten otolle

Maa-ainesten ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuuskohdat huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjäytyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Ottoalueen jyrkänneiden suojaaminen tulee tehdä

riittäväällä tavalla. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita.

Murskaustoiminta

Suunniteltu louhinta- ja murskaustoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesi-alueelle, mutta koska toimintaan kuuluu yli 50 vuorokautta ylittävää kallio- kiviaineksen louhintaa ja murskausta ja alueelle varaudutaan vastaanot- tamaan puhtaita ylijäämämaita louhosalueiden maisemointia varten, on toiminnalle haettu ympäristölupaa (ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27 § ja YSL liite 1 taulukko 2 kohdat 7 c) ja e) sekä 13 f) sekä ympäristönsuo- jeluasetus (713/2014) 2 §, kohdat 6 a ja b sekä 12 a). ELY- keskus koros- taa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaa- maan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tu- lee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säi- lytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sal- littua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee altaan massat vaih- taa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojaraken- teet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai mää- rään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Pintavesien laaduntarkkailu tulee toteuttaa vähintään hake- muksessa esitetyllä tavalla. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja laadun tarkkailusta.

Vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi

ELY-keskus huomauttaa, että koska kyseessä on kallio- kiviaineksen otta- minen louhoksessa, tulee hankkeesta kertoa tiedot ainakin nykytilan- teessa pois-pumpattavien vesien määrästä sekä tulevasta tilanteesta (eli kun louhos on syvennetty alimpaan ottotasoon, niin paljonko vettä pitää silloin pumpata pois). Tämän perusteella hankkeesta arvioidaan alusta- vasti, onko kyseisessä tapauksessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Hankkeen kohdalla vesilain mukainen lupa voi tulla kyseeseen ainakin vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtien sekä 3 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella. Näin ollen hankkeesta tulee tehdä vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi, ennen kuin toiminnalle myönnetään lupa.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella alueella ei ole vesistöä, jolloin ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan. Karttatarkastelun perusteella alueella kuitenkin on lammikko louhoksen itäreunalla, mutta lammikon syvyydestä ei ole esitetty tietoja. Lammikkoa käytetään ilmeisesti luontaisena kiintoaineksen saostusaltaana enne kuin vedet johdetaan pois louhosalueelta. Lisäksi hakemuksessa on todettu, että

poispumpattavia vesiä voidaan johtaa naapurikiinteistön puolelle kiinteistönomistajan

luvalla. Lopputilanteessa louhoksen annetaan kuitenkin täyttyä vedellä.

Hankkeesta vastaavalta saatujen tietojen mukaan:

- nykytilanteessa eli toiminnan alussa poispumpattavien vesien määrä on n. 4 000 litraa eli n. 4 m³ ja pumppaus on tarkoitus tehdä kertaluontoisena toiminnan alkaessa.

- toiminnan aikana kuivanapitoa on arvioitu tehtävän kerran tai ei ollenkaan

- toiminnan loputtua (eli kun louhos on syvennetty alimpaan ottotasoon ja laajimmilleen, niin mikä määrä vettä silloin pitäisi pumpata pois louhoksen kuivanapidossa) kuivanapitoa on arvioitu tehtävän kerran tai ei ollenkaan

- Arvioitu pumppausjaksojen määrä koko toiminnan aikana 1-3 kertaa ja kokonaisuutena arvioitu poispumpattavien vesien määrä on n. 8 000 -10 000 litraa eli n. 8-10 m³

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esitettyjen tietojen tai karttatarkastelun perusteella alueella ei ole vesilain tarkoittamaa vesistöä, jolloin ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan. Tätä kautta ei siis tule tarvetta vesilain mukaisen luvan hakemiselle.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella mahdollinen poispumpattava vesimäärä on vähäinen (alle 250 m³/d), eikä se ole jatkuvaa, jolloin tarve vesilain mukaisesta luvasta ei myöskään automaattisesti täytyisi. Tiedossa ei kuitenkaan ole, että vaatiiko toiminta lupa-aikana ylipäättään kuivanapitoa.

Lupaharkinta tulee ajankohtaiseksi esimerkiksi siinä vaiheessa, jos otto ulottuu oletetun pohjavesipinnan alapuolelle. Mahdollinen vesien pumppaaminen pois ottoalueelta voidaan tässä tapauksessa katsoa olevan väliäikaista, sillä hanke ei vaadi kuivanapitoa jatkuvasti (vesilain (3 luku, 3 §:n kohta 2) tarkoittama kohta ”muutoin kuin tilapäisesti...”). Lisäksi lupa voidaan vaatia myös siinä tapauksessa, jos tarkkailu osoittaa, että toiminnasta aiheutuu luonnon tai vesistön tilan huononemista (vesilain 3 luku, 2 §:n 1 momentin kohta 2).

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei vaadi tässä vaiheessa vesilain mukaista lupaa.

Ympäristö- ja maa-ainesluvassa annettavien lupamääräysten tulee sisältää tarkkailuvelvoite, jonka perusteella mm. hankkeen mahdollisia ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia sekä pois-pumpattavaa vesimäärää voidaan seurata.

Tarkkailuvelvoitteen tulee sisältää mm. pohjaveden pinnantason tarkkailua ja veden laadun seuranta. Lisäksi ottoalueen kuivanapitoon liittyvien pois-pumpattavien vesien määrää tulee seurata vuorokausi/kuukausi/vuosisitasolla toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana.

Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta pois-pumpattavien vesien määrä ylittää 250 m³/d tai pois-pumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, saattaa tarve vesilain mukaiselle luvalla tässä vaiheessa aktivoitua.

Ottamisalueen suojaetäisyydet

Vakiintuneen käytännön ja ympäristöministeriön uuden maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten tehdyn oppaan (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväseen käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24) suositusten mukaan tulisi jättää seuraavat suojaetäisyydet:

- naapuritilan rajaan vähintään 30 m
- asuttuun rakennukseen vähintään 300-600 m kallionottamisalueella (vähintään
- 500 m, jos alueelle tulee murskaamo)
- maantielle vähintään 50 m tien keskilinjasta

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä, ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä lupapäätöksessä. On tärkeää, että jälkihoito- ja maisemointitoita tehdään alueella oton edetessä hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen.

Luisikat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi. Myös mahdollisesti vedenpinnan alapuolelle jäävät luisikat tulisi muotoilla samaan kaltevuuteen vähintään kolmen metrin vesisyvyyteen saakka.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras

tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pinta-kerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lapin ELY-keskus katsoo, että muualta tuotujen jälkihoitotöihin käytettävien maa-ainesten tulee olla puhtaita, ja niiden alkuperä tulee tarvittaessa pystyä osoittamaan.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväseen käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24.).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat. Lapin ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei vaadi tässä vaiheessa vesilain mukaista lupaa, sillä toiminnasta johtuvan louhosalueen kuivanapidon takia poispumpattavien vesien määrä on vähäinen (alle 250 m³/d) eikä kuivanapito ole jatkuvaa.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

**Kemijärven kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunto
25.11.2021**

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN MAA-
AINES- JA YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS KALLIOKIVIAINEKSEN

OTTAMISELLE JA JALOSTUKSELLE TOHMON KYLÄSSÄ TILALLA
TOHMOVAARAN KALLIOALUE RN:O 320-414-7-8

Lupaa haetaan kymmenen vuoden toiminta-ajalle ja 95 000 m³ ottomäärälle. Kiviaineksen murskaus ja väliaikainen varastointi on tarkoitus tehdä kiinteistöllä 320-414-1-17. Toiminta ei ole jatkuvaa vaan se tapahtuu jaksottaisesti. Murskaimen ja porauksen vuorokautiseksi toiminta-ajaksi on ilmoitettu 8 h/pv, rikotuksen 4 h/pv, kuormaaminen ja kuljetukset ma-su klo 6-21. Vuosittainen louhittava määrä vaihtelee kysynnän mukaan. Lähin asutus on noin 550 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Hakemukseen on laadittu meluselvitys ja vesistö tarkkailusuunnitelma.

Pyydän ottamaan lupakäsittelyssä huomioon seuraavaa:

Melusta ja pölystä ei saa aiheutua terveyshaittaa asutukselle. Mahdollisessa ympäristöluvassa tulee antaa määräykset pölyn leviämisen estämiselle. Meluselvityksen mukaan murskauksen aiheuttama melu ei aiheuta ohjearvojen (Vnp 993/1992) ylityksiä asuin- ja lomarakennusten piha-alueilla, kun murskauslaitoksen länsi- ja pohjoispuolelle sijoitetaan 5 m korkeat kiviainekasat yhtenäiseksi valliksi. Louhinnan aiheuttama melu ei aiheuta ohjearvojen ylityksiä asuin- tai lomarakennusten piha-alueille.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015 (nk. asumisterveysasetus) § 12 annetaan asunnon tai muun oleskelutilan terveydellisten olosuhteiden todentamiseen sisämelun päivä- ja yöajan keskiäänitasojen toimenpiderajat. Toimenpiderajat vastaavat Vnp 993/1992 annettuja sisätilojen ohjearvoja. Asumisterveysasetuksessa annetaan myös yöajan pienitaajuiselle sisämelulle tunnin keskiäänitason toimenpiderajat nukkumiseen tarkoitetuissa tiloissa. Lisäksi yöaikainen (klo 22-7) musiikkimelu tai muu vastaava mahdollisesti unihäiriötä aiheuttava melu, joka erottuu selvästi taustamelusta, ei saa ylittää 25 dB yhden tunnin keskiäänitasona LAeq,1h (klo 22-7) mitattuna niissä tiloissa, jotka on tarkoitettu nukkumiseen.

Mahdollisesta yöajalla (klo 22-7) tapahtuvasta toiminnasta ei saa aiheutua sellaista melua, josta kokonaisarvion perusteella seuraisi unihäiriöitä ja näin terveyshaittaa. Lupaehdoissa olisi syytä vähintään edellyttää melumittauksien tekemistä tarvittaessa, mikäli esim. valituksia melusta ilmaantuu.

Vesistön tarkkailusuunnitelmana on mm. ottaa vesinäyte lähimmästä ympärivuotisessa käytössä olevasta talousvesikaivosta ennen toiminnan aloitusta ja toiminnan päättyessä. Määrityksiin tulisi lisätä myös mikrobiologiset määritykset (E.coli ja koliformiset bakteerit) varsinkin, jos räjäytykset voivat aiheuttaa riskin mahdollisten kuilukaivojen rakenteiden (betonirenkaiden) vaurioille. Kaivoveden tutkimustiheyden taajuus ei käy

yksiselitteisesti ilmi. Mikäli tarkoitus on tutkia vedenlaatu vain kaksi kertaa luvan voimassaoloaikana, tutkimustiheys ei ole riittävä. Mahdollisessa ympäristöluvassa tulisi tarkentaa ja tihentää kaivoveden tarkkailuvelvoitetta esim. vuosittain tapahtuvaksi tai jos louhintaa ei ole vuosittain niin louhinta-aikoina tapahtuvaksi.

Jätteiden säilyttäminen, kerääminen, kuljettaminen ja käsittely on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu terveystahaitta.

Sovelletut oikeusohjeet:

terveydensuojelulaki 763/1994 2 §, 17 §, 22 §, 26 §, terveydensuojeluasetus 1280/1994 12 §, Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015 12 §.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta on jätetty yksi muistutus:

Muistuttaja AA AA Ylänkö RN:o 320-414-12-0

viite: **Hakemus**, jolla Lapin ELY-keskus hakee maa-aines ja ympäristölupaa kalliokiviaineksen ottamiselle ja jalostukselle Kemijärven kunnassa Tohmon kylän Tohmoaarassa -nimiselle tilalle (RN:o 320-414-7-8). Lupaa haetaan kymmenen vuoden (10) toiminta-ajalle 95 000 m³ ottomäärälle. Kiviaineksen murskaus ja väliaikainen varastointi on tarkoitus tehdä kiinteistöllä 320-414-1-17. Toiminta ei ole jatkuvaa vaan sen tapahtuu jaksoittaisesti. Lähin asutus on noin 560 m:n päässä ottoalueesta. ELY-keskus hakee lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

asia: **NAAPURIN KUULEMINEN**

VASTINE Viitekohdan hakemukseen tilan Ylänkö 320-414-12-0 omistajana ja tilalla Rantakumpu 320-414-005-0001-1 (Heliste 320-414-5-1) vakituisesti asuvana ilmoitan kantamani seuraavaa: En hyväksy hakemuksen mukaista toimintaa naapurustossani.

Ko. toiminta aiheuttaa merkittävien melu- ja pölyhaittojen myötä terveysriskin lähistöllä asuville ihmisille saastuttamalla kivipölyllä ja päällystehöyryillä hengitysilman. Samalla myös louhosalueen läheisyydessä ympäröivät viljellyt metsätaimikot ja marjamaat altistuvat haitallisille saaste- laskeumille.

Hakemuksen toiminnan aiheuttama värinä vaarantaa rakennusten perustukset, tiiliverhoilut, palomuurit, kaivot laitteineen ja pohjavesineen. Lustoittuneeseen kallioperään kerroksittain kertynyt pohjavesi altistuu pilaantumiselle ja siitä tulee käyttökelpotonta toiminnasta johtuvien valuimien ja työmaan muiden lähinnä kaluston käytöstä johtuvien päästöjen takia.

Lupa-aluetta lähinnä olevat asutut, samoin kuin muun toiminnan rakennukset, ovat 400 ja 600 m päässä, eikä niiden suojausta voi ohittaa hakemuksen ylimalkaisilla kannanotoilla. Ko. paikalla aikaisemman

toteutetun louhinnan yhteydessä lähistön rakennusten kivijalkoihin ja palomureihin on syntynyt vaurioita, joiden tarkastuksen silloinen luvanhaltija on laiminlyönyt, joten asiantila vaatii korjauksen ennen uusien töiden aloittamista.

Louhinta, Tohmovaaran näkyvimmän paikan tuntumassa on aikaisemmin sallittu liian lähelle rakennuksia ja ihmisiä, joiden toiveet viihtyisästä asuinympäristöstä on jätetty huomiotta lupa-asioita käsiteltäessä ja näyttää siltä, että hakija uskoo ympärivuorokautisen metelin luovan asukkaiden elinympäristölle ihmisarvoiset puitteet nytkin vastustuksesta huolimatta.

Toiminnan salliminen nykyisellä paikallaan on alentanut maanarvoa ja vähentänyt kiinnostusta rakennuspaikkoihin ja kylän kehittämiseen, mitä takaisin kotipaikoilleen muuttoa suunnittelevalla väellä tuntuisi olevan.

Laki ympäristönsuojelusta antaa ohjeet ihmisten elinympäristön pilaantumisen ja pilaamisen torjumiseksi tavoitteena parantaa kansalaisten ja asukkaiden mahdollisuuksia elää terveessä ympäristössä ilman saasteita tai pelkoa niistä – olivatpa ne sitten pölyä, melua tai maaperään imeytyviä nesteitä. Kyläläistä ei voida pitää toisarvoisena teknologian uhrina eikä häntä pidä unohtaa elinpiiriin liittyviä asioita käsiteltäessä – asia, jonka pitäisi olla itsestäänselvyys.

Olen edellä esittänyt näkemykseni ko. ympäristölupahakemukseen ja katson, että se millään tavalla edistä tohmolaisten eikä lähiympäristön asukkaiden asioita eikä sitä pidä hyväksyä.

Mikäli asiassa, esittämistäni haittatekijöistä huolimatta, päädytään hakijan kannalta myönteiseen ratkaisuun, ovat vaikutukset alueen ympäristöön ja ihmisiin niin merkittävät, että kyseiseen toimintaan liittyvien, alueelle myönnettyjen lupien tarpeellisuus tulee kokonaisuudessaan harkita uudelleen ja kiviainesten käsittely ja jalostus oheistoimintoinen on siirrettävä muualle.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija on 3.12.2021 toimittanut vastineen lausuntoihin ja muistutukseen. Vastineen liitteenä oli päivitetty tarkkailusuunnitelma. Hakijan toimittamassa vastineessa kirjoitetaan seuraavaa:

Vastine selityspyyntöön koskien Tohmovaaran kalliokiviaineksen ottoalueen ympäristö- ja maa-ainesten ottolupaa.

Lapin ELY-keskus/Liikenne- ja infrastruktuuri-vastuualue vastaa sille sähköpostilla 26.11.2021 toimitettuun otsikossa mainitun ympäristö- ja maa-ainesten ottoluvan mukaista lupahakemusta koskevaan selityspyyntöön.

1. Vastine Lapin ELY-keskuksen lausuntoon

Maa-ainesten ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa huomioidaan turvallisuuskohdat ja työaikaiset jyrkät luiskat toteutetaan siten, ettei niistä aiheudu vaaraa. Jyrkistä louhosseinämistä varoitetaan varoitusnauhoilla sekä kylteillä. Louhoksen ympärille rakennetaan aita siinä kohdin missä muodostuu korkeuseroa louhoksen ja sitä ympäröivän alueen välillä. Ulkopuolisten pääsy alueelle estetään aitaamalla alue.

Räjäytykset

Louhintaräjäytykset tehdään räjäytyssuunnitelman mukaisesti siten ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa. Tärinän hallinnan tavoitteena on toimia siten, että rakennusten ja rakenteiden vaurioita ei pääse syntymään ja muut tärinän häiritsevät vaikutukset minimoidaan. Räjäytyksistä ympäristöön leviävää tärinää voidaan pienentää oikealla työn suorituksella ja räjäytysten suunnittelulla. Lisäksi ennen louhinnan aloittamista louhintasuunnan ja käytettävän räjäytysaineen valinnalla voidaan pienentää tärinää. Työaikaiset torjuntamenetelmät valitaan kohdekohtaisesti alueen kalliooperan ominaisuuksien ja häiriöille alttiiden kohteiden perusteella.

Ennen töiden aloitusta urakoitsija selvittää arvioidulla tärinävaikutusalueella sijaitsevat rakennukset, rakenteet ja laitteet sekä sellaiset toiminnot, jotka oleellisesti saattavat rajoittaa louhinnan toteutusta ja jotka tulee huomioida suunnittelussa ja räjäytysten toteutuksessa. Louhintatyöt suunnitellaan suoritettavaksi siten, että ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

Räjäytyksistä varoittaminen suoritetaan räjäytys- ja louhintatyön turvallisuusohjeiden mukaisesti äänimerkillä ja tästä ilmoitustavasta annetaan tieto myös alueen lähiasukkaille.

Melu

Häiritsevää melua vähennetään toimintojen, kuten murskauslaitosten ja varastokasojen suotuisalla sijoittamisella, melusuojuuksella ja toiminta-ajan rajoittamisella. Murskaus tullaan tekemään omana erillisenä toimintana valtatie 5 läheisyydessä ja murskaimen äänitehoa on alennettu. Meluvaikutusten vähentämiseksi murskausalueelle on sijoitettu maa-aineksista/kiviaineksesta muodostettava 5 metriä korkea meluvalli suojaamaan alueen pohjoispuolella sijaitsevia asuinrakennusta ja lomarakennuksia melulta. Näin ollen melun ohjearvon ylityksiä ei tapahdu johtuen murskaustoiminnasta.

Toiminta-aikoja on muutettu niin, että murskaimen ja porauksen toiminta-aika on 8 tuntia päivässä ja rikotuksen 4 tuntia päivässä. Nämä ajat korvaavat lupahakemuksen kohdassa 4.3 esitetyt murskausta, louhintaa ja rikotusta koskevat toiminta-ajat.

Räjäyttämisen aiheuttaa voimakkaan, mutta lyhytkestoisen melun, jonka torjunta on vaikeaa. Päästölähteen häiritsevyyttä voidaan vähentää ilmoittamalla räjäytyksestä ennakkoon ja painottamalla räjäytykset tiettyihin ja mahdollisimman samoihin ajankohtiin päivistä.

Pöly

Pölyn haitallisia vaikutuksia vähennetään esimerkiksi ajonopeuksia pienentämällä, kuljetusreittien ja varastokasojen kastelulla sekä sijoittelulla. Pölyhaittaa voidaan torjua myös muulla pölynhallinnalla, kuten pölynkeräyslaitteistolla varustetuilla porausvaunuilla ja murskauslaitteiston koteloinnilla. Toimintojen jaksottamisella voidaan rajoittaa pölypäästöjä ja ilmanlaatuvaikutuksia.

Tukitoiminta-alue

Tukitoimintoalueella säilytettävät mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto-, tankkaus- ja säilytyspaikat suojataan tarkoituksenmukaisesti. Tukitoiminta-alueen tiivis pohja rakennetaan esimerkiksi käyttämällä geosynteettistä kalvoa kantavan kerroksen alla tai alue asfaltoidaan. Polttoainesäiliöt ovat kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä, jotka kestävät mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettu ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Erilaisten vuotovahinkojen varalta on varustoituna imeytysmateriaalia.

Jätteet

Toiminnasta syntyviä jätteitä, ylijäämämassoja ym. ei sijoiteta ottamisalueelle vaan ne varastoidaan tukitoimintoalueelle ja toimitetaan sieltä luvanvaraisiin vastaanottopaikkoihin. Hyötykäyttöön kelpaava jäte lajitellaan erilleen ja toimitetaan hyödynnettäväksi. Toiminnassa syntyy pieniä määriä vaarallisia jätteitä, jotka varastoidaan tiivispohjaisessa kontissa tukitoiminta-alueella ja toimitetaan sieltä luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan. Jätteiden käsittely toteutetaan siten, että jätteiden säilytysaika pysyy mahdollisimman lyhyenä.

Murskaustoiminta

Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen estetään. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta suunnitellaan siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Mikäli ympäristöön pääsee valumaan polttoainetta ja ympäristölle vaarallisia aineita kerätään ne heti talteen. Tukitoimintoalueella pidetään öljynimeytysainetta ja mahdollisiin vuotoihin reagoidaan välittömästi ja estetään haitallisten aineiden kulkeutuminen pintavalunnan mukana ympäristöön. Pilaantunut maa-aines kuljetetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos sijoitetaan siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Pintavedet

Pintavesien laaduntarkkailu toteutetaan vesistön tarkkailusuunnitelman mukaisesti ja sitä täydennetään tarvittaessa tarkemmilla kuvauksilla vesien johtamisesta ja laadun tarkkailusta.

Vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi

Vesistön tarkkailusuunnitelma on päivitetty lisäämällä pohjaveden pinnan-tason tarkkailu ja veden laadun seuranta tehtäväksi kerran vuodessa tai mikäli louhintaa ei ole vuosittain, niin louhinta-aikoina. Lisäksi ottoalueen kuivanapitoon liittyvien poispumpattavien vesien määrää seurataan vuositasolla toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana. Päivitetty vesistön tarkkailusuunnitelma on esitetty liitteessä 1.

Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien vesien määrä ylittää 250 m³/d tai poispumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muutumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, varaudutaan laatimaan vesilain mukainen lupa.

Ottamisalueen suojaetäisyys

Ottamisalueen suojaetäisyyksissä noudatetaan soveltuvin osin ympäristöministeriön julkaisemassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, 2020:24* suosittelimia suojaetäisyyksiä:

- asuttuun rakennukseen vähintään 300-600 m kallionottamisalueella (vähintään 500 m, jos alueelle tulee murskaamo)
- maantielle vähintään 50 m tien keskilinjasta

Naapuritilan rajaan on 5 m. Naapurikiinteistöltä on saatu suostumus suojaetäisyyden muuttamisesta 30 metristä 5 metriin.

Jälkihoito

Kiviaineksen oton jälkeen toimintaan liittyvät koneet, laitteet ja muut tavarat poistetaan alueelta ja jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn. Alue siistitään, suojarakenteet puretaan ja alueen reunat luiskataan alueelta peräisin olevalla pintamaalla ja täytemaalla kaltevuuteen 1:3. Vedenpinnan alapuolelle jäävät luiskat muotoillaan samaan kaltevuuteen vähintään kolmen metrin syvyyteen asti. Luiskien säännöllistä muotoa pyritään rikkomaan, ja sovittamaan näin ottoalue mahdollisimman hyvin ympäröivään luontoon. Mikäli alueella havaitaan öljyä, vaihdetaan altaan massat puhtaisiin maa-aineksiin ja pilaantuneet maat toimitetaan käsittelyyn. Mahdollisesta päästöstä ilmoitetaan valvontaviranomaiselle.

Louhoksen annetaan täyttyä vedellä ja muilta osin alue metsitetään istuttamalla alueelle männyntaimia. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat möyhitään ja pehmennetään, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää. Maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään ympäristöministeriön opasta *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, 2020:24*.

Alueen maisemoinnissa pintamateriaalina käytetään ensisijaisesti alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros kuoritaan ja varastoidaan erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat levitetään alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden

kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) irrotetaan ja levitetään takaisin alueelle laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika pyritään pitämään mahdollisimman lyhyenä, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti (korkeintaan 2-3 vuotta). Ottaminen ja jälkihoito pyritään vaiheistamaan parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi.

Mikäli alueelle on tarve tuoda muualta jälkihoitotöihin käytettäviä maa-aineksia, tulee niiden olla puhtaita ja tarvittaessa maa-ainesten alkuperä pystytään osoittamaan.

2. Vastine Kemijärven kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon

Melu

Mikäli mahdollisesta yöaikaan (22-07) tapahtuvasta toiminnasta aiheutuu valituksia melusta, tehdään melumittaukset.

Pöly

Pölyn haitallisia vaikutuksia vähennetään esimerkiksi ajonopeuksia pienentämällä, kuljetusreittien ja varastokasojen kastelulla ja sijoittamisella sekä muulla pölynhallinnalla, kuten pölynkeräyslaitteistolla varustetuilla porausvaunuilla ja murskauslaitteiston koteloinnilla. Lisäksi toimintojen jaksottamisella voidaan rajoittaa pölypäästöjä ja ilmanlaatuvaikutuksia.

Murskaamo voidaan sijoittaa ottamisalueen pohjalle mahdollisimman lähelle kallioseinämiä sekä sijoittaa murskaimen ja häiriintyvien kohteiden väliin kiviaineskasoja, joilla voidaan vähentää murskauksesta aiheutuvan pölyn kulkeutumista ympäristöön. Murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä voidaan estää säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi.

Maa- ja kiviaineskuljetusten pölyvaikutuksia voidaan vähentää esimerkiksi kuormia peittämällä tai kastelemalla. Ottoalueen läheisillä liikennealueilla, joiden pinnoille voi kulkeutua kiviainesta kuljetuskaluston mukana, ja joilla ajoneuvojen ajoviima voi nostaa pölyä ilmaan, voidaan pölyämistä vähentää pitämällä tienpinnat mahdollisimman puhtaina.

Vesistön tarkkailusuunnitelma

Vesistön tarkkailusuunnitelmaan on lisätty tehtäväksi mikrobiologiset määritykset (*E.coli* ja koliformiset bakteerit) lähimmästä ympärivuotisessa käytössä olevasta talousvesikaivosta.

Lähimmästä ympärivuotisessa käytössä olevasta talousvesikaivosta otetaan tarkkailunäytteet kerran vuodessa tai louhinta-aikoina mikäli louhinta ei ole vuosittain.

Päivitetty vesistön tarkkailusuunnitelma esitetään liitteessä 1.

Jätteiden säilyttäminen, kerääminen, kuljettaminen ja käsittely

Jätteiden säilyttäminen, kerääminen, kuljettaminen ja käsittely toteutetaan siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa.

3. Vastine AA AA muistutukseen

Hankkeen haitallisia melu- ja pölyvaikutuksia vähennetään toimintojen, kuten murskauskäyttöjen ja varastokäyttöjen suotuisalla sijoittamisella, melusuojuuksella ja toiminta-aikojen rajoittamisella. Murskaus tehdään omana erillisenä toimintana valtatie 5 läheisyydessä ja murskaimen äänitehoa on alennettu. Toiminta-aikojen on muutettu. Murskaimen ja porauksen toiminta-aika on 8 tuntia päivässä ja rikotuksen 4 tuntia päivässä. Lieventämistoimenpiteillä louhinnan ja murskauksen aiheuttama melu ei ylitä ohjearvoja asuin- ja lomarakennusten piha-alueilla.

Suurin osa kiviainestoinnassa muodostuvasta pölypäästöistä on suhteellisen suurikokoista ja näkyvää kiviainepölyä (halkaisijaltaan yli 30 µm), joka kulkeutuu ilmassa vain lyhyitä matkoja laskeutuen hankealueelle tai sen läheisyyteen. Toiminnan haitallisia vaikutuksia ilmanlaatuun vähennetään esim. ajonopeuksia pienentämällä, kuljetusreittien ja varastokäyttöjen kastelulla sekä muulla pölynhallinnalla turvallisen ja viihtyisän elinympäristön turvaamiseksi.

Ennen töiden aloitusta laaditaan tärinänhallintasuunnitelma. Louhintatyöt suunnitellaan suoritettavaksi siten, että ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä. Ennen louhintatöiden aloitusta urakoitsijan toteuttaa rakennekatselmuksella, jolla selvitetään arvioidulla tärinävaikutusalueella sijaitsevat rakennukset, rakenteet ja laitteet sekä sellaiset toiminnot, jotka oleellisesti saattaisivat rajoittaa louhinnan toteutusta ja jotka tulisi huomioida suunnittelussa ja räjäytysten toteutuksessa.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta myöntää Lapin ELY-keskukselle maa-aines- ja ympäristöluvan 95 000 k-m³ kalliokiviaineksen louhinnalle ja rikotukselle TohmoVaaran kallioalue -nimiselle tilalle (RN:o 320-414-7-8) ja kiviaineksen murskaukselle ja varastoinnalle kiinteistölle 320-414-1-17 Tohmon kylässä Kemijärvellä hakemuksen mukaisesti ja seuraavia lupaehtoja noudattaen.

Täytäntöönpanoratkaisu

Luvan saaja saa aloittaa maa-ainesten oton ja murskaustoiminnan lupahakemuksen mukaisella ottoalueella tämän lupapäätöksen mukaisesti ja lupamääräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista muutoksen hausta huolimatta asetettava Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle **13 376 euron vakuus** niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa sekä ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta maa-aines- ja ympäristöluvan voimassaoloajan yli, eli 5.7.2033 asti.

Määrätty vakuus on asetettava ennen toiminnan aloittamista Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle omavelkaisena pankkitalletuksena, vakuutuksena tai pantattuna talletuksena. Pankkitalletuksesta on toimitettava Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle talletustodistus kuittaamattomuussitoumuksella Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksi. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Luvan saajan on toimitettava tieto vakuuden voimassaolosta Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen kuin toiminta aloitetaan muutoksenhausta huolimatta.

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Toiminta

1. Lupa maa-ainesten ottamiseen myönnetään 10 vuoden ajalle eli **6.1.2022-5.1.2032** 95 000 m³ kokonaismäärälle. Toiminnassa tulee ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena noudattaa valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VnA 800/2010), ellei tässä päätöksessä säädetä asetusta tiukemmista ympäristönsuojelutoimenpiteistä.
2. Toimintojen toiminta-ajat ja niiden rajoitukset
 - Murskausta saa harjoittaa arkipäivisin klo 7.00 ja 22.00 välisenä aikana korkeintaan 8 tuntia.
 - Poraamista saa harjoittaa arkipäivisin klo 7.00 ja 21.00 välisenä aikana korkeintaan 8 tuntia.
 - Rikotusta saa harjoittaa arkipäivisin klo 8.00 ja 18.00 välisenä aikana korkeintaan 4 tuntia.
 - Räjähdyksiä saa tehdä arkipäivisin klo 8.00 ja 18.00 välisenä aikana
 - Kuljetusta ja kuormausta saa harjoittaa arkipäivisin 06.00 ja 21.00 välisenä aikana.
 - Toimintaa ei saa harjoittaa arkipäivinä.
 - Louhintaa, rikotusta ja murskausta ei saa tehdä 15.10. – 31.1. välisenä aikana. Toiminta-aikarajoitteesta voidaan poiketa sopimalla asiasta Pyhä-Kallion paliskunnan kanssa.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen kunkin toimintajakson aloittamista ja sen päättymisen jälkeen.
3. Alueelle muualta tuotavien maa-ainesten tulee olla pilaantumattomia ja niiden alkuperä tulee tarvittaessa pystyä osoittamaan. Maa-aineksia saa tuoda ainoastaan alueen jälkihoitoa varten ja ainoastaan jälkihoitoon tarvittavan määrän. Muunlaisen maa-aineksen vastaanotto, käsittely ja varastointi alueella on kielletty.
4. Maa-ainesten ottamisalueelta naapuritilojen rajoihin tulee jättää vähintään viiden metrin suojaetäisyydet.

Turvallisuus

5. Louhosalueelle johtava tie on merkittävä selkeästi kylteillä. Alue tulee aidata putoamisvaarallisilta kohdilta ja ulkopuolisten tahaton pääsy toiminta-alueelle tulee estää.
6. Louhosalue tulee aidata. Alueen ympärille tulee asettaa vaarasta varoittavat kyltit. Aitojen ja merkintöjen tulee olla riittävän korkeita, jotta ne voi havaita myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä ja oikein sijoitettuja jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan.
7. Kalliolouhos tulee mahdollisuuksien mukaan muotoilla jo ottamistoiminnan yhteydessä sellaiseksi, ettei louhosalue ottamisen jälkeenkään aiheuta vaaraa ympäristölleen. Korkeiden, jyrkkien rintuuksien luiskan yläpuolella maan pinta on pidettävä riittävän pitkältä matkalta puhtaana suurista kivistä, varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä ja sortumavaaraa aiheuttavista teki-
jöistä.

Päästöt ilmaan

8. Toiminnassa muodostuvan pölyn määrää on tarkkailtava aistinvaraisesti. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alim-
malle kohdalle. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Toiminta-alueelle johtava tie ja toiminta-alue, jolla työkonet liikkuvat, on hoidettava niin, että pölyäminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Pölyn sidonta tulee tapahtua pääsääntöisesti kastelemalla. Pölynsidontasuolaa saa käyttää vain pysyvillä ajourilla ja poikkeuksellisesti jos se katsotaan välttämättömäksi.

Valvontaviranomainen voi tarpeen vaatiessa määrätä toiminnanharjoittajan mittauksin todentamaan, että ilman hiukkaspitoisuus ei ylitä ilmanlaatuasetuksen (79/2017) raja-arvoja. Pölystä ei saa aiheutua haittaa naapurikiinteistöjen kasvillisuudelle ja käytölle.

Melu ja tärinä

9. Ennen toiminnan aloittamista alueelle tulee rakentaa lupahakemuksen mukaiset meluvallit. Murska tulee sijoittaa niin, että melu ei esteettä pääse leviämään lähimmän asutuksen suuntaan.

Toiminnan aiheuttamaa melua tulee seurata ja tarpeeton melu on estettävä. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Määräys koskee myös kuljetuksista aiheutuvaa melua.

10. Räjätystyö on suoritettava siten että tärinästä ei aiheudu vahinkoa tai kohtuutonta rasitusta lähialueen rakennuksille, rakenteille tai laitteille. Ennen räjäytystöiden aloittamista luvan haltijan on selvityttävä arvioidulla tärinävaikutusalueella olevat tärinälle riskialttiit kohteet ja niiden rakenteiden kunto. Selvitys on

toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 60 vuorokautta ennen räjäytystöiden aloittamista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa selvityksen saapumisen jälkeen määräyksiä tärinän tai rakenteiden/rakennusten tarkkailusta.

Tiedot käytettävistä räjäytysmenetelmistä ja räjähdysainemääristä on säilytettävä viiden vuoden ajan luvan päättymisen jälkeen. Tiedot on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi, koneiden huolto

11. Polttonesteiden, öljytuotteiden ja muiden ympäristölle vaarallisten tai haitallisten aineiden käsittely mukaan lukien räjähteet, varastointi ja käyttö alueella on järjestettävä siten, että aineiden pääsy maaperään on estetty. Alueella saa varastoida öljytuotteita ainoastaan siellä käytettäviä koneita varten. Alueella työskennellessä on öljytuotteiden käsittelyssä noudatettava erityistä varovaisuutta.
12. Polttoaine- ja muiden kemikaalisäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne on sijoitettava tiiviisiin suoja-altaisiin. Suoja-altaiden tilavuus tulee olla vähintään yhtä suuri kuin säiliöiden tilavuus. Sadevesien pääsy suoja-altaisiin tulee olla estetty. Mikäli suoja-altaaseen kuitenkin pääsee vettä, tulee se käsitellä sinne kertyvän veden laadun edellyttämällä tavalla. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.
13. Polttonesteiden ja muiden kemikaalien tankkaus- ja täyttöpaikkojen on oltava päällystetty tiiviillä, kemikaaleja läpäisemättömällä pinnoitteella. Mikäli tiiviin pinnoitteen rakentaminen ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista, tulee tankkauspaikalle muutoin järjestää tiivis nesteitä läpäisemätön alusta siten, että mahdolliset nestevuodot saadaan kerättyä talteen, etteivät ne johda ympäristön pilaantumiseen.
14. Alueella saa tehdä työkoneille vain murskaustoiminnan kannalta välttämättömiä huoltotoimenpiteitä. Huoltopaikan maa tulee suojata kuten tämän päätöksen edellisessä määräyksessä (määräys 15) on määrätty tankkauspaikasta.

Jätteet

15. Jätteiden muodostumista on pyrittävä välttämään. Hyödynnettävissä olevat jätteet on lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Alue ja mahdolliset toiminta-alueelta lähialueille päätyneet jätteet tulee siivota kaikista jätteistä aina toimintajakson päättyessä.
16. Vaaralliset jätteet on pidettävä erillään ja sijoitettava omiin säiliöihinsä tai keräysvälineisiin. Vaaralliset jätteet on säilytettävä niin, että ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle.
17. Vaaralliset jätteet kuten öljyjäte, öljynsuodattimet, trasselit, akut ja paristot on toimitettava hyväksytyyn vaarallisten jätteiden vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa on jätteiden siirrosta laadittava asianmukainen siirtoasiakirja. Vaarallisten jätteiden luovuttaminen voidaan hoitaa luvan haltijan tai urakoitsijan toimesta keskitetysti koskien useiden maa-ainesaluiden murskausta.

Sulamis- ja valumavesien ja jätevesien käsittely

18. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien, pohjavesien tai kaivojen pilaantumista.
19. Louhosalueelta suoritettava vesien pumpppaus tulee tehdä kiinteistölle 320-414-43-6. Veden pois pumpppaus tulee toteuttaa niin, ettei laskeutunut kiintoaines lähtee mahdollisimman vähän liikkeelle pumpppauksen vaikutuksesta. Louhoskiinteistön tai kiinteistön 320-414-43-6 alueelle tulee rakentaa laskeutusallas, mikäli pintavalutus ei ole riittävä toimenpide ulkopuolisille kiinteistöille tai kiinteistöllä 320-414-43-6 sijaitsevalle erotusaidalle koituvien vahinkojen estämiseksi. Poispumpattavat vedet eivät saa aiheuttaa vettymishaittaa ulkopuolisilla kiinteistöillä.
20. Toiminnassa muodostuvat talousjätevedet tulee käsitellä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Mikäli käytössä on vesi- tai kuivakäymälä, tulee käymäläjätevedet kerätä umpisäiliöön ja toimittaa asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Tarkkailu ja raportointi

21. Toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä ja niihin liittyvää toiminnan tarkkailua varten on määrättävä näistä tehtävistä vastuussa oleva **ympäristövastaava**, jonka nimi ja yhteystiedot on toimitettava Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli ympäristövastaavan yhteystiedot muuttuvat, on muutos saatettava tiedoksi edellä mainitulle viranomaiselle.
22. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että kaikki tämän luvan mukaiseen toimintaan osallistuvat henkilöt, kuten aliurakoitsijat, murskauksen suorittajat sekä ajoneuvojen ja työkoneiden kuljettajat ovat tietoisia annetuista lupaehdoista ja noudattavat annettuja määräyksiä.
23. Louhinta-alueelta pois pumpattavan veden määrää tulee seurata toiminnan aikana. Louhoksesta pois pumpattavasta vedestä on otettava näyte jokaisella louhintaa edeltävällä pumpppausjaksolla. Näyte on otettava ulkopuolisen näytteenottajan toimesta alueelta pois pumpatuista vesistä. Näyte tulee tutkituttaa akkreditoidussa laboratorioissa. Vesinäytteestä tulee määrittää seuraavat muuttujat: kiintoaine, sähkönjohtavuus, pH, rauta, mangaani, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, kloridi, COD_{Mn}, öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä tulee mitata veden lämpötila ja näkösyvyys sekä todeta haju. Tulokset tulee toimittaa tiedoksi Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä muutoksia tarkkailumääräyksiin, mikäli alueelta poistuvien vesien määrä on ennakoitua suurempi tai poistuva vesi saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista.
24. Mikäli pumpppausten yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien vesien määrä ylittää 250 m³/d tai poispumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista tulee luvanhaltijan selvittää vesilain (587/2011) mukaisen luvan tarve.
25. Lähimmästä ympärivuotisessa käytössä olevasta talousvesikaivosta kiinteistöltä 320-414-14-1 tai 320-414-45-6 tulee mitata pohjaveden pinnankorkeus ja ottaa vesinäyte ennen toiminnan aloittamista, toimintavuosina louhinnan jälkeen ja kaksi viikkoa toiminnan päättymisen jälkeen ulkopuolisen näytteenottajan toimesta. Näyte tulee tutkituttaa akkreditoidussa laboratorioissa.

Vesinäytteestä tulee määrittää seuraavat muuttujat: kiintoaine, sähkönjohtavuus, pH, rauta, mangaani, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, kloridi, COD_{Mn}, öljyhiilivedyt (C10-C40), E.coli ja koliformiset bakteerit . Näytteenoton yhteydessä tulee mitata veden lämpötila sekä todeta haju.

26. Luvan saajan on toimitettava **vuosittain maaliskuun loppuun mennessä** Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle edellistä toimintavuotta koskeva raportti. Raportti on toimitettava ympäristönsuojelun tietojärjestelmä YLVA:n kautta. Raportista tulee käydä ilmi louhinta-ajat, murskauslaitoksen toiminta-ajat, tuotantotiedot, tiedot alueen ulkopuolelta tuoduista maa-aineksista, niiden alkuperästä ja niistä mahdollisesti tehdyistä laboratoriotutkimuksista, tiedot pois pumpattujen vesien määrästä ja niistä tehtyjen tutkimusten tuloksista, tiedot lähimmän ympärivuotisessa käytössä olevan talousvesikaivon vedestä tehtyjen tutkimusten tuloksista, tarkkailukaivon pohjaveden pinnankorkeudesta sekä tiedot toiminnasta muodostuneista jätteistä ja vaarallisista jätteistä, niiden laadusta, määrästä varastoinnista ja edelleen toimittamisesta. Raportissa on lisäksi esitettävä tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriö- tai onnettomuustilanteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä.
27. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

28. Öljyvahinkojen sekä myös muista kemikaaleista aiheutuvien vahinkojen torjuntaan on varauduttava. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Alueella on oltava käyttövalmiina riittävä määrä imeytysturvetta tai muuta sopivaa imeytysmateriaalia. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.
29. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavissa häiriötilanteissa sekä muissa vahinkotilanteissa ja onnettomuuksissa, joissa haitallisia aineita pääsee ympäristöön, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen sekä järjestettävä tarkkailu ja tehtävä tarvittavat toimet vahingon toistumisen estämiseksi.
30. Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttoaineet ja muut ympäristölle aineet on kerättävä välittömästi talteen. Toimijalla tulee olla etukäteen tiedossa säilytyspaikka öljyiselle tai muutoin pilaantuneelle maa-ainekselle.
31. Mahdollisesta öljyvahingosta tai muusta vahingosta on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa pelastusviranomaiselle.
32. Alueen maa-ainesten pilaantuneisuus (esim. polttoainesäiliöiden ja tankkauspaikan alue ja selkeytysallas) tulee selvittää aistinvaraisesti aina toimintajakson päättyessä. Pilaantuneet maat tulee toimittaa sellaiseen käsittely- tai vastaanottoonpaikkaan, jolla on lupa ottaa pilaantuneita maa-aineksia vastaan.

Toiminnan lopettamista ja alueen jälkihoitoa koskevat määräykset

33. Toiminnan päätyttyä suojarakenteet tulee purkaa ja alue tulee muotoilla otto-suunnitelman mukaisesti. Alueen maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää

laboratorioanalyysillä, mikäli on syytä epäillä maaperän pilaantumista öljyhiilivedyillä. Alueelle voidaan tuoda vain pilaantumattomia ylijäämämaita ja niitä saa tuoda vain alueen jälkihoitoa varten. Muualta tuotavien pintamaiden pilaantumattomuus tulee varmistaa tarvittaessa näytteenotolla.

34. Luiskat tulee muotoilla ottotoiminnan päätyttyä riittävän loiviksi, vähintään kaltevuuteen 1:3. Myös vedenpinnan alle jäävät luiskat tulee muotoilla samaan kaltevuuteen kolmen (3) metrin syvyyteen saakka. Luiskaaminen voidaan tehdä porrastaen. Alueelle jäätävä louhe tulee murskata siten että niihin ei jää koloja, jotka aiheuttavat poroille tai ihmisille juuttumis- tai putoamisvaaraa.
35. Toiminnan loputtua mahdollinen laskeutusallas tulee tyhjentää lietteestä ja ta-soittaa nykyistä maanpintaa myötäillen.
36. Ottoalueelle tulee istuttaa toiminnan päätyttyä männyn taimia. Ottoalueen etelään viettävä rinne voidaan jättää taimettamatta.
37. Luvan mukaisen toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta lopettamista tai toiminnan oleellisesta muuttamisesta sekä toiminnan harjoittajan vaihtumisesta on hyvissä ajoin kirjallisesti ilmoitettava Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
38. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydetävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista loppu-tarkastusta.

Muut määräykset

39. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydetävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus.
40. Ennen toiminnan aloittamista hakijan on asetettava maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus. **Vakuuden suuruus on 7 461 euroa.** Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty, kuitenkin vähintään puolitoista vuotta luvan viimeisen voimassaolopäivän jälkeen, eli 5.7.2033 asti.
41. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluvallista toimintaa säännöllisillä tarkastuksilla. Tarkastustiheys perustuu toiminnasta tehtävään riskinarvioon. Tarkastukset ovat maksullisia. Ympäristöluvan muuttamisen tarpeen arvio tehdään aina säännölliseen valvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä. Maa-ainesluvan valvonnasta peritään vuosittaista valvontamaksua, joka perustuu kulloinkin voimassa olevaan maa-ainestaksaan.

RATKAISUN JA LUPAMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Päätöksen perustelut

Kun toiminta on järjestetty hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti, täyttää se ympäristönsuojelulain, maa-aineslain ja jätelain, sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ja luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Lupapäätöksen mukaisesta ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu MAL 3 §:n mukaisia seurauksia, jolloin lupa on myönnettävä (MAL 6 §).

Ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta ei asetetut lupamääräykset ja sijoituspaikka huomioon ottaen voida katsoa aiheutuvan terveyshaittaa (TsL 1.2 §), merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän (YSL 16 §), pohjaveden (YSL 17§) tai muun vesistön pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta ei ole kaavan vastaista.

Yleiset perustelut

Laitos sijoittuu alueelle, jossa ei ole asema- tai yleiskaavaa eikä toiminnan katsota olevan lupapäätöksen mukaisesti toimittaessa maakuntakaavan tavoitteiden vastaista.

Päätöksessä on annettu määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi ja sen varmistamiseksi, ettei toiminta ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Toimittaessa tämän ympäristöluvan mukaisesti voidaan toiminnan katsoa edustavan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa.

Täytäntöönpanoratkaisun perustelut

Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle.

Maa-aineslain 21 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että aineiden ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Määräys voi tarvittaessa koskea vain osaa haettua aluetta ja ajankohtaa, jolloin ottamistoiminta tai siihen liittyvät muut toimenpiteet voidaan käynnistää.

Luvan hakija on perustellut toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta seuraavasti:

Ympäristölupaa Kemijärven Tohmovaarassa haetaan toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (YSL 199§ ja MAL 21§). Perusteluina toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta:

Toiminta ei aiheuta merkittäviä päästöjä tai ympäristövaikutuksia. Haettava lupa korvaa päättyneen maa-ainesluvan ja on jatkoa päättyneelle toiminnalle samalla alueella (pl. murskaus) ja tähtää alueen maisemointiin kiviaineksen ottamisen jälkeen. Lisäksi Itä-Lapissa on suunnitteilla lähitulevaisuudessa päällystystöitä valtion maantieverkostolla, jossa Tohmovaaran kiviainesta on tarkoituksenmukaista hyödyntää.

Hakija esittää, että erillistä vakuutta ei aseteta lupapäätöksen kumoamisen varalle, koska hakijana toimii valtion virasto.

Lupaviranomainen toteaa, että maa-aines- ja ympäristönsuojelulain lähtökohta on, että toimintaa ei saa aloittaa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Siten perusteluvastuu on luvan hakijalla.

Luvan hakija on perusteluna esittänyt, että haettava lupa korvaa päättyneen maa-ainesluvan ja tähtää alueen maisemointiin. Lisäksi perusteluna esitettiin lähitulevaisuuden päällystystyöt valtion maantieverkostolla. Alueella aikaisemmin ollut ottamistointa ei lähtökohtaisesti ole peruste toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Alueella 31.01.2020 päättyneen maa-ainesluvan alue on maisemoimatta. Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on kehottanut Lapin ELY-keskusta ottoalueen maisemointiin. Ottoalueen maisemointi edellyttää kallion räjäytystä ja rikotusta, joten maisemoinnin ja haettavan luvan ympäristövaikutukset ovat hyvin pitkälti vastaavia. Erot tulevat lähinnä toiminnan keston ja osin myös melun määrän suhteen. Perusteluna mainitut asfaltointityöt tehdään tästä lupapäätöksestä riippumatta. Luonnonvarojen hyötykäytön näkökulmasta kalliokiviainesten otto on tarkoituksenmukaista keskittää jo avatuille ottoalueille, joten toiminta on siltä osin maa-aineslain 1 a §:n tavoitteiden mukaista. Siten asfaltointi voidaan katsoa maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain tarkoittamaksi perustelluksi syyksi.

Ottoalue on avattua kallioaluetta ja se tulee joka tapauksessa maisemoida. Alueella tapahtuva 95 000 m³:n otto ei muuta aluetta siten että toiminnan aloittaminen tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu muutakaan sellaista vaikutusta, joka tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Maa-aineslain 21. 2 §:n ja ympäristönsuojelulain 199.1 §:n mukaisesti ennen maa-aines- ja ympäristölupaun liittyvän toiminnan aloittamista luvan haltijan on asetettava viranomaisen määräämä vakuus. Lainsäädäntö ei mahdollista poikkeusta valtion virastoille vakuuden vaatimisesta ja asettamisesta. Vakuus on laskettu toiminnanaloittamisluvan hetkellä voimassa olevan taksan mukaiseksi vakuudeksi vähennettynä pääasiallisen ratkaisun luvan vakuudella. Lupapäätöksen teon hetkellä voimassa olevan taksan (Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 25.3.2021 § 26 Liite 11) mukaisesti kalliokiviaineksen ottoon tarkoitettulla alueella vakuuden määrä lasketaan kaavalla:

Ottettava maa-ainemäärä x 0,035 euroa/m³

+ ottamissuunnitelman jälkitilannekartan mukainen louhoksen pohja-alueen pinta-ala x 0,44 euroa/m²

+ ottamissuunnitelman jälkitilannekartan mukainen louhoksen luiskattavan/täytettävän reuna-alueen pinta-ala (louhinta/täyttötarve) x 0,88 euroa /m².

Luiskattavan alueen pinta-alaksi arvioitiin 10 500 m².

Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä.

Vastaus lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja muistutuksissa esitetyt asiat, joista voidaan antaa määräyksiä maa-aines ja ympäristölupapäätöksessä, on huomioitu lupamääräyksissä.

Lapin ELY-keskuksen lausunnossa esitetyt asiat on huomioitu lupamääräyksissä nrot 2, 5-7, 13, 18, 19, 24, 27, 29, 30 ja 33-38. Suositellusta suojaetäisyydestä naapurikiinteistöihin voidaan poiketa, koska luvan hakija ja naapurikiinteistöjen omistajat ovat sopineet asiasta kirjallisesti. Louhoksessa oleva vesi on arvioitu olevan pääasiassa sade- ja sulamisvesiä, joten louhoksen veteen ei sovelleta pohjavedelle suositeltuja suojaetäisyyksiä.

Kemijärven kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 2, 9, 15-17 ja 25.

Muistuttaja AA AA:n *Ylänkö RN:o 320-414-12-0* muistutus. Muistutuksessa esitetyt asiat on huomioitu lupamääräyksissä 2, 8-20, 23, 25, 28-33 ja 35.

Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 3 §:n mukaiset vähimmäissuojaetäisyydet ovat 400 metriä sairaaloihin ja muihin erityisen alttiisiin kohteisiin sekä vähintään 300 metriä asumiseen tai vapaa-ajanasumiseen käytettäviin rakennuksiin tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitseviin oleskeluun tarkoitettuihin piha-alueisiin. Hakemuksen ja lupapäätöksen mukaisesti toimittaessa lähin asuinrakennus on noin 470 metrin etäisyydellä louhintatoiminnasta. Siten luvan mukaisen toiminnan sijoittuminen ei ole lainvastaista suojaetäisyyksien osalta. Toiminnasta syntyvälle melulle on annettu rajoituksia sekä ajallisesti että melutasojen suhteen.

Luvan hakija on tehnyt louhosalueen naapurikiinteistöjen omistajien kanssa sopimuksen louhostoiminnan sijoittamisesta viiden metrin etäisyydelle kiinteistörajoista. Samassa yhteydessä sopimusosapuolet ovat sopineet mahdollisesta haitasta aiheutuvien korvausten maksamisesta. Ennalta arvioiden luvan mukaisesta toiminnasta ei aiheudu korvattavaa menetystä tai lainvastaista haittaa muille kiinteistöille tai niiden käytölle.

Lupaviranomaisella ei ole toimivaltaa toimia maankäytön suunnittelijana, joten luvassa ei voida ohjata toimintojen sijoittumista eikä antaa lainsäädännöstä poikkeavia painotusarvoja eri toiminnoille. Mikäli luvan myöntämisedellytykset täyttyvät lupa tulee myöntää.

Lupapäätöksessä ei voida tutkia mahdollisia aikaisempien lupien aiheuttamia korvattavia vahinkoja. Lupaviranomainen toteaa, että mikäli toiminnasta aiheutuu vähäistä suurempaa vahinkoa tai haittaa lähialueen kiinteistön omistajille, on toimija korvausvelvollinen (MAL 9 §). Mikäli korvauksesta ei sovita, niin korvausta on haettava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta Maanmittauslaitokselta.

Hakemuksessa ei anneta lupaa asfalttiaseman toiminnalle, joten lupapäätöksessä ei tule arvioitavaksi muistutuksessa mainittujen päällystehöyryjen vaikutukset.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Toiminta:

Lupamääräys 1: Luvalla saa ottaa ja käsitellä vain lupahakemuksen mukaisia maa-aineksia. Sallittu otettavien maa-ainesten enimmäismäärä on hakemuksen mukainen.

Lupamääräys 2: Koska toiminta-aika vaikuttaa melun häiritsevyyteen, on käyttöajoista lupamääräys. Toiminta-aikoja koskeva määräys on hakemuksen mukainen ja se perustuu Valtioneuvoston asetukseen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010), Valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista (Vnp 993/1992) sekä hakijan lupahakemuksen liitteenä olevaan kuvitteellista tilannetta koskevaan melumallinnukseen.

15.10.-31.1. välinen toiminta-aikarajaus on tehty läheisen poroerotusaidan toiminnalle aiheutuvien haittojen välttämiseksi. Haitat voidaan välttää sopimalla toiminta-ajoista Pyhä-Kallion paliskunnan kanssa. Toimintajaksoista ilmoittaminen on tarpeellista toiminnan valvonnan kannalta.

Lupamääräys 3: Määräys on annettu sen varmistamiseksi, ettei alueella oteta vastaan muuta kuin pilaantumattomia maita. Alueelle ei saa sijoittaa pilaantuneita maita tai sellaisia maita, joiden seassa on jätettä.

Lupamääräys 4: Määrätyt suoja-etäisyydet perustuvat ympäristöministeriön oppaaseen Maa-ainesten ottaminen -Opas ainesten kestäväään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24 ja naapurikiinteistöjen omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin.

Turvallisuus

Lupamääräykset 5-7: Toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi on annettu erillisiä määräyksiä. Alueen aitaaminen ja merkitseminen ovat tarpeellisenä mm. ihmisten ja porojen putoamisonnettomuuksien ehkäisemiseksi.

Päästöt ilmaan

Lupamääräys 8: Määräys on annettu ilmaan joutuvien päästöjen ehkäisemiseksi ja se perustuu kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 4 §:ään. Ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi on huolehdittava siitä, että murskauksesta ja työmaaliikenteestä aiheutuvat pölypäästöt pidetään mahdollisimman pieninä. Määräyksillä toiminnan tarkkailusta ja kohtuuttoman pölyn leviämisen estämisestä ehkäistään terveys- ja ympäristöhaittoja.

Melu ja tärinä

Lupamääräys 9: Määräys on annettu toiminnan meluvaikutusten ehkäisemiseksi ja se perustuu kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 6 ja 7 §:iin. Murskaimen ja varastokasojen sijoittelulla ja koneiden ja laitteiden kunnossapidolla on merkittävä vaikutus melu-tasoon lähimmissä melulle alttiissa kohteissa. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 470 metrin ja vapaa-ajanasunnot 600 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Etäisyyden ja melusuojauksen vuoksi melutason ohjearvojen alittuminen häiriintyvissä kohteissa on todennäköistä luvan mukaisen toiminta-aikojen mukaisesti toimittaessa.

Melumittauksen teettäminen toiminnan aikana on tarpeen varmistamaan, etteivät lainsäädännössä annetut melun ohjeavot ylity häiriintyvissä koh-teissa.

Lupamääräys 10: Lupamääräys on annettu tärinästä aiheutuvien vahin-kojen ja haittojen ehkäisemiseksi. Erillinen selvitys on veloitettu toimitet-tavaksi ympäristön pilaantumisen vaaran selvittämiseksi. Määräys on an-nettu ympäristönsuojelulain 54 §:n nojalla. Tärinään vaikuttaa valittava räjäytysmenetelmä ja -aine, joten selvitystä ei voi toimittaa ennen räjäy-tysurakoitsijan valitsemista. Viranomainen voi määrätä suoritettavaksi tarkkailua esimerkiksi siinä tapauksessa, että selvitykseen sisältyy mer-kityksellisiä epävarmuuksia tärinän voimakkuuden osalta.

Tietojen viiden vuoden säilytysvelvollisuus perustuu maa-ainelain 9 §:n mukaiseen ottajan korvausvelvollisuutta koskevan vaatimuksen aikara-jaan. Tietoja räjäytyksistä voidaan tarvita mahdollista korvausvelvolli-suutta arvioitaessa.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi, koneiden huolto

Lupamääräykset 11-14: Maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäi-semiseksi on annettu määräyksiä alueella varastoitavista ja käsiteltävistä öljyistä ja kemikaaleista, varastointiin käytettävien alueiden rakenteista sekä työkoneiden huollosta. Määräyksen perustuvat ympäristönsuojelu-lakiin ja kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 9 §:ään. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on jär-jestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan eh-käistä ennakolta. Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaan kemikaaleja ei luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa saa käyttää siten, että siitä aiheutuu merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Jätteet

Lupamääräykset 15-17: Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on mah-dollisuuksien mukaan noudatettava etusijajärjestystä (JL 8 §). Jätteitä ei saa käsitellä hallitsemattomasti (JL 13 §). Määräyksillä varmistetaan, että jätteet eivät aiheuta maaperän tai vesien pilaantumista tai ympäristö- ja terveyshaittaa. Määräyksillä varmistetaan, että vaarallisten jätteiden mer-kinnät ovat asianmukaisia ja että vaaralliset jätteet toimitetaan asianmu-kaiseen käsittelypaikkaan (JL 15 §, JL 16 §, JL 17 §).

Sulamis- ja valumavesien ja jätevesien käsittely

Lupamääräykset 18-20: Määräykset on annettu sulamis- ja valuma-ve-sien ja jätevesien asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi. Määräykset perustuvat kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamo-jen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 10 §:ään ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 155 ja 156 §:iin. Jäteveden käsittelyjärjestelmän tulee soveltua käyttökohteeseen. Ottaen huomioon talousjätevesien käsittelyjärjestelmien toteutusvaihtoehdot kallioalueella,

on ollut tarpeen määrätä mahdollisten käymäläjätevesien johtamisesta umpisäiliöön.

Tarkkailu ja raportointi

Lupamääräykset 21-27: Ympäristöluvassa on ympäristönsuojelulain 46 §:n mukaan annettava tarpeelliset tarkkailumääräykset. Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. Tarkkailumääräykset perustuvat osin toimijan tekemiin ehdotuksiin tarkkailun toteuttamiseksi. Myös ELY-keskuksen näkemys tarkkailun toteuttamisesta on huomioitu määräyksiä annettaessa.

Maa-ainesten ottamista koskeva ilmoitusvelvollisuus perustuu maa-ainelain 23 a §:ään.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

Lupamääräykset 28-32: Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävällä tavalla varautunut häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteista on määrätty viranomaisen tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Vahingon sattuessa tulee paikalla ryhtyä viipymättä toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisvelvollisuus, pilaantuneisuuden selvittämisen velvollisuus ja ilmoittamisvelvollisuus mahdollisesta pilaantumisesta perustuvat ympäristönsuojelulain (527/2014) 133-135 §:iin.

Toiminnan lopettamista ja alueen jälkihoitoa koskevat määräykset

Lupamääräykset 33-38: Toiminnan lopettamista koskevat määräykset on annettu sen varmistamiseksi, että toiminnan loputtua toiminta-alue saatetaan turvalliseen ja jälkikäyttöön sopivaan kuntoon. Ottoalueen etelään viettävä rinne voidaan jättää taimettamatta paahdeympäristöissä elävien lajien elinolosuhteiden parantamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 170 §:n mukaan luvanhaltijan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta ja toimintaa koskevista muista muutoksista ja tapahtumista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen tai luvan noudattamiseen. Luvanhaltijan vaihtuessa luvan uuden haltijan on ilmoitettava vaihtumisesta.

Muut määräykset

Lupamääräys 39: Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 40: Maa-ainelain mukaisesti vakuus asetetaan lupamääräysten suorittamiseksi ja mahdollisten lupapäätöksen kumoamisesta tai luvan muuttamisesta aiheutuvien haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi (MAL 12 §). Vaadittu vakuus palautetaan vasta kun toiminnan päättymisen jälkeen alue on hyväksytysti lopputarkastettu. Vakuuden suuruuden määrittelyssä sovelletaan hakemuksen jättöhetkellä voimassa olevaa taksaa.

Lupamääräys 41: Määräys koskee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemää valvontaa ja sen maksullisuutta, joka perustuu maa-aines ja ympäristönsuojelulainsäädäntöön (MAL 23 §, MAA 7.2 §, YSL 168.2 § ja YSL 205 §).

LUVAN VOIMASSAOLO

Luvan voimassaolo

Lupapäätös on lupahakemuksen mukaisesti voimassa kymmenen vuotta päätöksen tiedoksisaannista, eli **6.1.2022- 5.1.2032**. Mikäli toiminnassa tapahtuu päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävä tai muu olennainen muutos, on toiminnalle haettava uusi ympäristö- ja maa-aineslupa.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan maa-aineslain, ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Vahingon korvaaminen

Mikäli toiminnasta aiheutuu vähäistä suurempaa vahinkoa tai haittaa lähialueen kiinteistön omistajille, on toimija korvausvelvollinen (MAL 9 §). Mikäli korvauksesta ei sovi, niin korvausta on haettava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta Maanmittauslaitokselta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 4 a, 5 - 6, 9 - 13 a, 23 ja 23 a §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6 -9 §,

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-8 §, 10-12 §, 14-17 §, 19-20 §, 22 §, 27 §, 39-40 §, 42-44 §, 47 a-49 §, 52-53 §, 58 §, 62 §, 64 §, 66 §, 70 §, 83-87 §, 133-134 §, 155.2-156 §, 170 §, 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4 §, 11-15 §

Jätelaki (646/2011) 8 §, 13 §, 15-17 §, 19-20 §, 118-120 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 7 -9 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920), (muutos 90/2000) 17 §, 18 §

Terveydensuojelulaki (763/1994) 1, 2 §

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010), (muutos 314/2017) 3 – 13 §

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §, 3 §

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (2017/79) 4 §

Lisäksi on sovellettu opasta Maa-ainesten ottaminen -Opas ainesten kestäväan käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maksu 3237,85 € (ei arvonlisäveroa)

Maksu perustuu Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunnan 26.2.2019 § 13 päättämään maa-ainestaksaan liite 8 (Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta suoritettavat maksut Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kunnissa) ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon ympäristönsuojeluviranomaisen taksa liite 7.

Taksan kohdat:

- Maa-ainestaksa: kohdat 2.1, 2.5 ja 9.3.
- Ympäristönsuojelutaksa: Lupien ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut 3 § kohta 3.1, sekä liitteen 1 laitosluetelossa kohta: kiinteä tai tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

26 asianosaisen kuulemisesta peritään maksu 10 kuulemisen perusteella, koska lisäkuulemisten aiheuttama työmäärä on vähäinen.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Päätös toimitetaan hakijalle.

Jäljennös päätöksestä

Päätös lähetetään tiedoksi Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan muistutuksen jättäneille ja hakemuksen tiedottamisen yhteydessä kuulluille naapureille.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla ja lehdissä

Päätöksestä kuulutetaan Kemijärven kaupungin palvelupiste Sortteerin ilmoitustaululla ja Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon internetsivuilla <https://www.savukoski.fi/ymparistoterveydenhuolto/ymparistonsuojelu/>. Ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Koti-Lappi lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen katsotaan tulleen tietoon seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivuilla tai seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kirjeen lähettämisestä.

LIITTEET

Valitusosoitus

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta** valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle ja toimitettava valitusajan kuussa.

Valitusaika

Valitusaika on **kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaanista**. Päätöksen katsotaan tulleen tietoon seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivuilla tai seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kirjeen lähettämisestä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Viimeinen muutoksenhakupäivä on 5.2.2021.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

- 1) asianosaisella;
- 2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- 5) asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella;
- 6) saamelaiskäräjillä sillä perusteella, että ympäristöluvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 7) kolttien kyläkokouksella sillä perusteella, että ympäristöluvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa kolttalaissa tarkoitettuja luontaiselinkeinoja.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle osoitteeseen:

PL 204, 65101 Vaasa

Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse tai lähetin välityksellä. Postittaminen tai toimittaminen lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan

päättymistä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Valituskirjelmän voi lähettää myös sähköisesti osoitteeseen:

vaasa.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 260 €. Tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Ympäristönsuojelusihteerin puhelin: 040 – 520 3162

Sähköposti: ymparistonsuojelu@pelsavu.fi

LIITE 2

PELKOSENNIEMEN-SAVUKOSKEN KANSANTERVEYSTYÖN KUNTAYHTYMÄ

Ympäristöterveyslautakunta 26.2.2019 § 14

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankin tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallisin ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (12) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisten vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvanvaraisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).